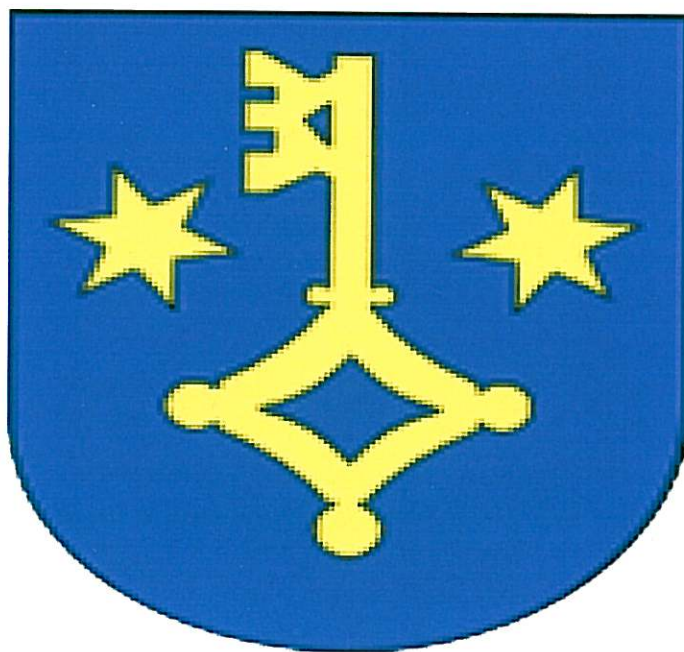

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA HEL

na lata 2007 – 2013

**z przedłużonym okresem programowania
na lata 2014 - 2020**

Hel 2006

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA

	<i>WSTĘP:</i>	4
	<i>Historia prac nad Planem Rozwoju Lokalnego Miasta Hel - dotychczasowe opracowania</i>	8
	<i>Metodyka pracy</i>	9
I.	Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego	17
I.1	<i>Uwarunkowania rozwoju Miasta</i>	18
II.	Analiza aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze objętym wdrażaniem planu	20
II.1	<i>Lokalizacja, powierzchnia, ludność</i>	21
II.2	<i>Środowisko przyrodnicze</i>	21
II.3	<i>Turystyka (Baza noclegowa)</i>	23
II.4	<i>Zagospodarowanie przestrzenne:</i>	27
II.4.1	<i>Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego</i>	27
II.4.2	<i>Infrastruktura techniczna:</i>	28
II.4.2.1	<i>Stan systemu komunikacji (Układ komunikacyjny)</i>	28
II.4.2.2	<i>Stan uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej</i>	30
II.4.2.3	<i>Stan infrastruktury telekomunikacyjnej</i>	33
II.4.2.4	<i>Zaopatrzenie w ciepło</i>	33
II.4.2.5	<i>Zaopatrzenie w gaz ziemny</i>	33
II.4.2.6	<i>Identyfikacja problemów</i>	34
II.5	<i>Gospodarka:</i>	34
II.5.1	<i>Główni pracodawcy, struktura</i>	34
II.5.2	<i>Struktura podstawowych branż gospodarki na terenie miasta</i>	34
II.5.3	<i>Ilość osób zatrudnionych w poszczególnych sektorach</i>	36
II.5.4	<i>Stan obiektów dziedzictwa kulturowego</i>	36
II.5.5	<i>Identyfikacja problemów</i>	39
II.6	<i>Sfera społeczna:</i>	39
II.6.1	<i>Sytuacja demograficzna i społeczna</i>	39
II.6.2	<i>Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym poziom bezpieczeństwa</i>	41
II.6.3	<i>Określenie grup społecznych wymagających wsparcia</i>	42
II.6.4	<i>Rynek pracy</i>	43
II.6.5	<i>Środowisko kulturowe</i>	43
II.6.6	<i>Edukacja i wychowanie</i>	44
II.6.7	<i>Aktywność społeczna</i>	45
II.6.8	<i>Identyfikacja problemów</i>	45
II.7	<i>Podsumowanie analizy sytuacji społeczno – gospodarczej</i>	46
III.	Analiza SWOT	47
IV.	Deklaracja misji	52
V.	Priorytety i cele strategiczne	54
VI.	Cele strategiczne, kierunkowe i szczegółowe	57
VII.	Realizacja zadań i projektów	60
VIII.	Planowane projekty w następnych latach – projekty długoterminowe	66
IX.	Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy/powiatu/województwa	68
X.	Oczekiwane wskaźniki osiągnięć planu rozwoju lokalnego	72
XI.	Plan finansowy na lata 2007 – 2013	76
XII.	Wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego	80
XIII.	Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej	82
XIII.1	System monitorowania planu rozwoju lokalnego	83

XIII.2	<i>Sposoby oceny planu rozwoju lokalnego.....</i>	83
XIII.3	<i>Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.....</i>	84
XIII.4	<i>Public relations planu rozwoju lokalnego.....</i>	85

WSTĘP

U podstaw „Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Hel” leży przekonanie, że jednym z kluczowych czynników służących rozwojowi jest sprawna i efektywna administracja samorządowa, inicjująca i wspierająca działania na rzecz ich modernizacji. Jednostki administracji samorządowej już od 16 lat posiadają część władzy przekazanej ze szczebla centralnego na podstawie „Ustawy o samorządzie terytorialnym” i na podstawie późniejszych ustaw regulujących funkcjonowanie samorządów terytorialnych. Aby samorzady mogły w nowoczesny sposób zarządzać administracją publiczną oraz wypełniać przekazane zadania na miarę istniejących i pojawiających się potrzeb, konieczne jest określenie kierunków swego rozwoju. Usprawni to procedury i mechanizmy zapewniające podejmowanie odpowiednich decyzji gospodarczych. Funkcjonowanie samorządu wykazało, że dla spełnienia pokładanych oczekiwań i obowiązków względem mieszkańców na tym szczeblu samorządności lokalnej niezbędną jest prawidłowa identyfikacja kierunków rozwoju i co jest szczególnie istotne, nawiązanie efektywnej współpracy z lokalnymi instytucjami, organizacjami i środowiskami w celu wspólnych działań na rzecz dobra miasta Hel.

Z powyższych przyczyn Miasto Hel zdecydowało się podjąć proces planowania strategicznego.

Niniejszy dokument stanowi dostosowanie Planu Rozwoju Lokalnego do wymogów Strategii Rozwoju Kraju 2007 – 2013 oraz innych strategii, m.in. Narodowej Strategii Spójności oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego. Sporządzony został w oparciu o dotychczasowe opracowania związane ze strategią rozwoju miasta oraz przeprowadzone dyskusje i konsultacje. Stanowić też będzie podstawę do wspólnych prac gminy i innych uczestników procesów społeczno - gospodarczych nad skoordynowaniem strategii rozwojowych.

Dla potrzeb Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Hel przeprowadzono zweryfikowaną diagnozę stanu społeczno-gospodarczego miasta, a na jej podstawie analizę SWOT, czyli wskazanie wewnętrznych silnych i słabych stron oraz zewnętrznych szans i zagrożeń dla rozwoju miasta. Przedstawiona została misja władz Helu, która jest główną ideą, przewodnim zawołaniem odnoszącym się do działań samorządu lokalnego, z którego wynikają bardziej sprecyzowane cele rozwojowe miasta. Cele te zostały opracowane w postaci hierarchicznej - od nadrzędnego celu strategicznego, poprzez cele szczegółowe i cele kierunkowe - a następnie rozpisane na zadania realizacyjne, ze wskazaniem ich organizatora i horyzontu czasowego. Przedyskutowane w treści dokumentu ograniczenia finansowe realizacji celów i zadań strategicznych, związane z perspektywami pozyskiwania środków budżetowych, przekładają się na wybór priorytetowych zadań, których podjęcie warunkować będzie stabilny rozwój miasta.

Plan Rozwoju Lokalnego został sporządzony zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Ogólnym Podręczniku Wdrażania” opracowanym dla Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) oraz dokumentu pn. Uzupełnienie ZPORR, wdrażającym strategię i priorytety programu, szczegółowe informacje na temat działań, ich celów, sposobów ich realizacji, opisów kryteriów wyboru projektów, typów beneficjentów, stanowiącego jeden z instrumentów jego realizacji. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) jest jednym z programów operacyjnych, które służą do realizacji Narodowego Planu Rozwoju i Podstaw Wsparcia Wspólnoty (Community Support Framework) na lata 2004-2006 (NPR/CSR) – dokumentów przyjętych przez Komisję Europejską w uzgodnieniu z rządem polskim zawierającym strategię i priorytety działań i ich cele szczegółowe, współfinansowanym z dwóch funduszy strukturalnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Program ten rozwija cele Narodowego Planu Rozwoju, przygotowanego zgodnie z wytycznymi zawartymi w artykule 18 Rozporządzenia Rady UE nr 1260 z dnia 21 czerwca 1999r. (1260/99/WE),

wprowadzającego ogólne przepisy funduszy strukturalnych, określającego priorytety, kierunki i wysokość środków przeznaczonych na realizację polityki regionalnej państwa, które będą uruchamiane z udziałem funduszy strukturalnych w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej. W oparciu o analizę cech społeczno-gospodarczych w kraju oraz w kontekście polityki spójności społeczno-ekonomicznej całej Wspólnoty, sformułowane zostały cele i strategie zmierzające do ich osiągnięcia.

Przedstawione w planie kierunki rozwoju są zgodne z kierunkami określonymi w Strategii Rozwoju Kraju 2007 – 2013 oraz w innych strategiach, m.in. Narodowej Strategii Spójności oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego, które na obecny czas są dokumentami roboczymi, jeszcze nie uchwalonymi. Cele strategiczne będą realizowane poprzez szereg działań, zmierzających do rozwijania konkurencyjnej gospodarki, opartej na wiedzy, przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

Realizacja Strategii Rozwoju Kraju 2007 – 2013 ma przyczynić się przede wszystkim do osiągnięcia celu polegającego na wspieraniu rozwoju i dostosowania strukturalnego regionów opóźnionych w rozwoju oraz gospodarczego i społecznego przekształcenia obszarów z trudnościami strukturalnymi.

Podział środków strukturalnych zaangażowanych w realizację poszczególnych programów odzwierciedla stopień ich ważności dla budowania podstaw wzrostu konkurencyjności i spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z krajami i regionami Unii Europejskiej oraz uwzględnia faktyczne możliwości absorpcyjne.

Zasady wdrażania programu opierają się na regulacjach Funduszy Strukturalnych UE oraz na krajowych regulacjach dotyczących finansów publicznych, pomocy publicznej i podziału odpowiedzialności w prowadzeniu i realizacji polityki regionalnego pomiędzy rządem a samorządami terytorialnymi

Plan Rozwoju Lokalnego – jest nowoczesnym narzędziem zarządzania. Służy realizacji polityki programowania rozwoju lokalnego, regionalnego. Obejmuje on analizę i diagnozę sytuacji obecnej, wyznacza wizję rozwoju samorządu, opis planowanych zadań inwestycyjnych na lata 2007-2013, plan finansowy na lata 2007-2013.

Przygotowany dokument jest dokumentem kroczącym. Zakłada się jego cykliczny monitoring i ocenę realizowanych zadań inwestycyjnych przynajmniej raz w roku.

Inicjując proces budowy Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Hel mamy świadomość, że ma to być dokument, który łączy w sobie elementy Strategii Rozwoju z elementami Wieloletniego Planu Inwestycyjnego oraz Wieloletniego Planu Finansowego. W związku z tym został on opracowany z udziałem lokalnych beneficjentów końcowych pomocy strukturalnej i uwzględnia planowane przez nich zadania, które mają być wspierane środkami strukturalnymi Unii Europejskiej.

Plan Rozwoju Lokalnego (PRL) powinien przyczynić się do realizacji najważniejszych celów rozwojowych miasta Helu. Głównym zadaniem Planu jest zaprogramowanie działań samorządu w dłuższej perspektywie czasowej. Plan Rozwoju Lokalnego przyczynić się ma do realizacji strategicznych inwestycji w gminie poprzez koncentrację i optymalizację wykorzystania środków własnych oraz maksymalne wykorzystanie dostępnych środków z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej. W pracach nad niniejszym dokumentem brała udział z pełnym zaangażowaniem grupa osób, których pomysły i wiedza zostały wykorzystane przy opracowywaniu niniejszego dokumentu. Zespół dokonał

gruntownej i szczegółowej analizy stanu faktycznego, pozwalając na precyzyjne ustalenie zadań które miałyby być finansowane z funduszy pomocowych UE.

Wysoka ranga nadana procesowi tworzenia Planu Rozwoju Lokalnego pozwala mieć nadzieję, iż jej realizacją będą żywo zainteresowane wszystkie najważniejsze ugrupowania polityczne, społeczne i gospodarcze. Spełniono w ten sposób istotne, z punktu widzenia planowania strategicznego, kryterium zgody i reprezentacji społecznej.

Powstały dokument zawiera przegląd najistotniejszych kwestii mających wpływ na przyszłość miasta. Został on opracowany zgodnie z zasadami programowania oraz partnerstwa społecznego, przyjętymi i ogólnie akceptowanymi dla tego rodzaju dokumentów strategicznych. W trakcie prac nad Planem Rozwoju Lokalnego dokonano podstawowych wyborów, które stanowią wspólną deklarację woli osiągnięcia celów społeczności lokalnej. Z tego względu, w ciągu kolejnych lat, działania zmierzające do osiągnięcia wytyczonych, społecznie i gospodarczo pożądaných kierunków rozwoju Helu, będą realizowane wspólnie.

WŁADZE MIEJSKIE W OKRESIE PRAC NAD PLANEM ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA

PEŁNIONA FUNKCJA	IMIĘ I NAZWISKO
Burmistrz Miasta	Mirosław Wądołowski
Zastępca Burmistrza Miasta	Jarosław Pałkowski
Sekretarz Miasta	Marek Dykta
Skarbnik Miasta	Teresa Rzepko
Przewodniczący Rady Miejskiej	
Wiceprzewodniczący	
Wiceprzewodniczący	

RADNI:
1. Zofia Jarosz
2. Paweł Wojna
3. Bogusława Borowiec-Pytel
4. Teresa Matuszewska
5. Karolina Soldatke
6. Sebastian Drowing
7. Mirosław Oniszczyk
8. Luiza Pelechaty
9. Grażyna Janiak
10. Marek Chroń
11. Teresa Michniewicz-Borkowska
12. Czesław Motyka

13. Edward Mroziak

14. Marek Dyka

15. Mirosława Konarska

PEŁNOMOCNIK DS. ROZWOJU LOKALNEGO

CZŁONKOWIE ZESPOŁU OPRACOWUJĄCEGO PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA

Lp.	Imię i nazwisko
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	

Historia prac nad Planem Rozwoju Lokalnego Miasta Hel - dotychczasowe opracowania.

W niniejszym dokumencie wykorzystano następujące opracowania:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta;
2. Miejskowy Plan Zagospodarowania przestrzennego;
3. Program Ochrony Środowiska Miasta Helu na lata 2005 – 2008 wraz z perspektywą do roku 2012.

Dotychczasowe strategie, plany zagospodarowania przestrzennego oraz inne plany strategiczne od 1990r.

Metodyka pracy

Inicjatorem procesu planowania rozwoju lokalnego dla Helu był Burmistrz Miasta. Rada Miejska zarezerwowała w budżecie pieniądze na ten cel.

Przystępując do pracy wykorzystano zapisy z obowiązujących dokumentów oraz informacje i materiały udostępnione przez Urząd Statystyczny i inne wyspecjalizowane jednostki (m. in. Urząd Pracy, Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska, informacje Powszechnego Spisu Ludności). Ich celem było zdiagnozowanie stopnia rozwoju społeczno-gospodarczego regionu w odniesieniu do możliwości wykorzystania potencjału miasta. Prace studialne oraz uzyskane informacje pozwoliły na przeprowadzenie analizy mocnych i słabych stron, a w konsekwencji wskazały możliwe i konieczne obszary aktywności prowadzące do zrównoważonego rozwoju Miasta Hel.

Na podstawie analiz tendencji rozwojowych w gospodarce miasta, powiatu puckiego, województwa pomorskiego oraz kraju uznano za właściwe opracowanie Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Hel skierowanego na intensyfikację działań inwestycyjnych, na trwale zwiększenie konkurencyjności, dbając tym samym o zrównoważony rozwój środowiska.

Opracowanie Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Hel zgodne z zaleceniami Unii Europejskiej. Zadanie było realizowane w formie zajęć seminaryjnych i warsztatowych zgodnych z zasadą podejścia partycypacyjnego. W budowie Planu wyróżniono następujące kroki:

- Diagnoza bieżącej sytuacji
- Określenie obszarów priorytetowych na podstawie w/w diagnozy;
- Określenie celów strategicznych
- Wyznaczenie zadań kwalifikujących się do finansowania ze środków unijnych
- Zdefiniowanie kryteriów rankingujących
- Ustalenie hierarchii ważności zadań według określonych kryteriów rankingujących
- Opracowanie ostatecznej listy zadań wraz z harmonogramem ich realizacji

Budując Plan Rozwoju Lokalnego uznano za ważne następujące procesy :

- szybkie zmiany gospodarcze;
- rozwój nowych technologii;
- dostosowanie kwalifikacji mieszkańców do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy;
- rozwój rynku usług turystycznych.

W Planie Rozwoju Lokalnego uwzględniono czynniki polityki regionalnej, takie jak:

- szansa skorzystania z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej;
- obniżona konkurencyjność polskiej gospodarki;
- zasada subsydiarności (decentralizacja);
- koncentracja regionalna kapitału na rozwój;
- zasada montażu finansowego (łączenia środków);
- programy restrukturyzacyjne

Przyjęto, że opracowanie Planu Rozwoju Lokalnego pozwoli na:

- uzyskanie możliwie szerokiego poparcia ze strony wszystkich grup mieszkańców dla realizacji zadań określonych w dokumencie;
- osiągnięcie pełnego zintegrowania wszystkich planów gminnych;
- ciągłe monitorowanie i ewaluację planów strategicznych w cyklu rocznym.

W pracach nad Planem kierowano się polityką zrównoważonego rozwoju regionalnego, w takich aspektach jak:

- ochrona walorów środowiska naturalnego;
- przeciwdziałanie izolacji regionów peryferyjnych;
- stworzenie równych szans rozwoju dla wszystkich grup mieszkańców;

Jako najważniejsze przyjęto zasady UE udzielania wsparcia finansowego na rozwój inicjatyw lokalnych:

- planowania i programowania;
- partnerstwa i solidarności społeczności lokalnej;
- ilościowo wymiernych efektów;
- łączenia inwestycji o charakterze infrastrukturalnym z inwestycjami w kapitał ludzki;
- wdrażania przyjętych celów zgodnie z normami i przepisami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego;
- środki finansowe będą wydawane z ukierunkowaniem na zadania wynikające ze Strategii Rozwoju;
- koordynacji sił i środków oraz montażu finansowego;
- uzupełniania środków finansowych przez UE;
- wysokiego priorytetu dla monitorowania i ewaluacji

W związku z powyższym przyjęto, że okresem planistycznym Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Hel będą lata 2007– 2013, co jest spójne z terminami prognozowania w Unii Europejskiej.

Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Hel wdrażany będzie w ramach pięciu obszarów:

- Kultura, turystyka i dziedzictwo kulturowe,
- Sport i rekreacja,
- Edukacja,
- Gospodarka i rynek pracy,
- Infrastruktura komunalna,

PRACE NAD PLANEM ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA HEL

fazy

Faza III
Formułowanie Planu
Rozwoju

Faza II
Analiza i diagnoza stanu Miasta

Faza I
Organizacja procesu

SIERPIEŃ 2006

PAŹDZIERNIK
2006

LISTOPAD 2006

GRUDZIEŃ 2006

czas

ETAPY PRACY NAD PLANEM

Uzgodnienie metodyki

Podstawy planu

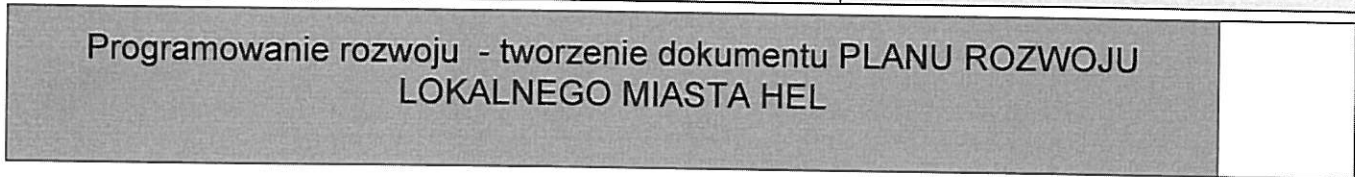
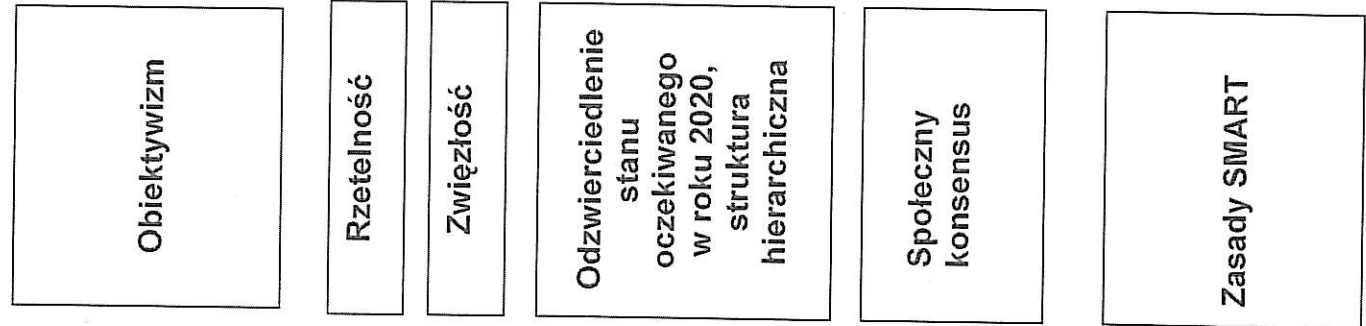
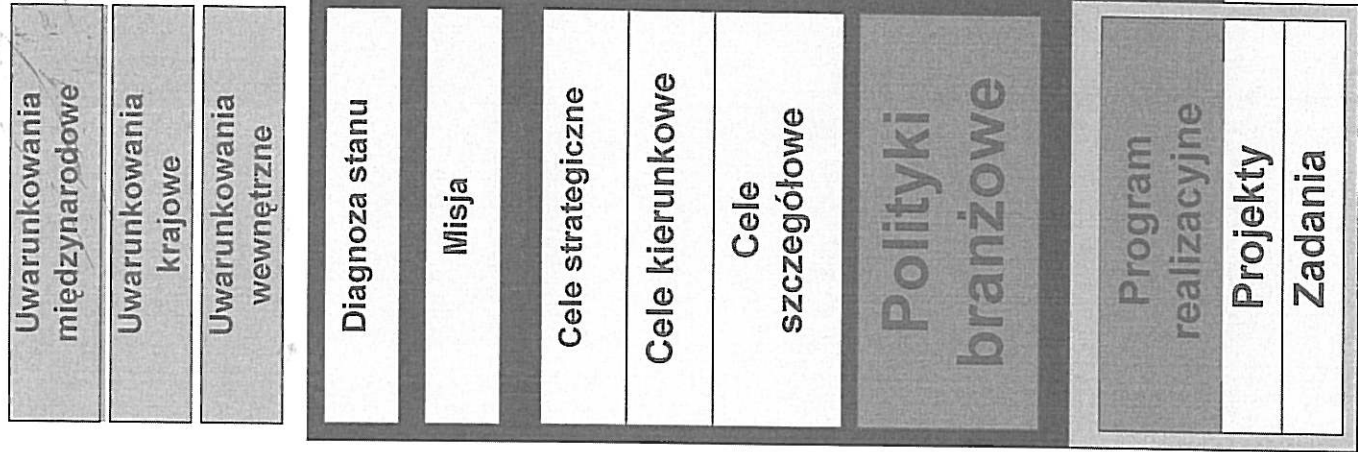
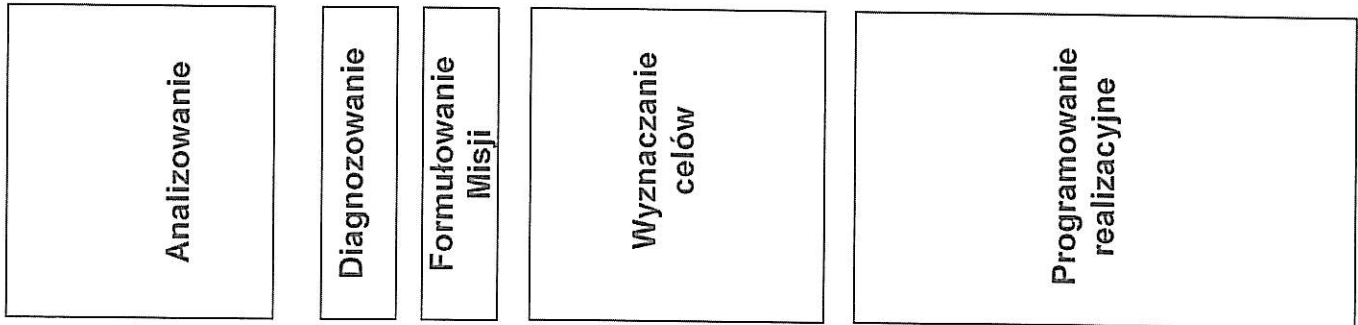
Tworzenie planu

Weryfikacja planu

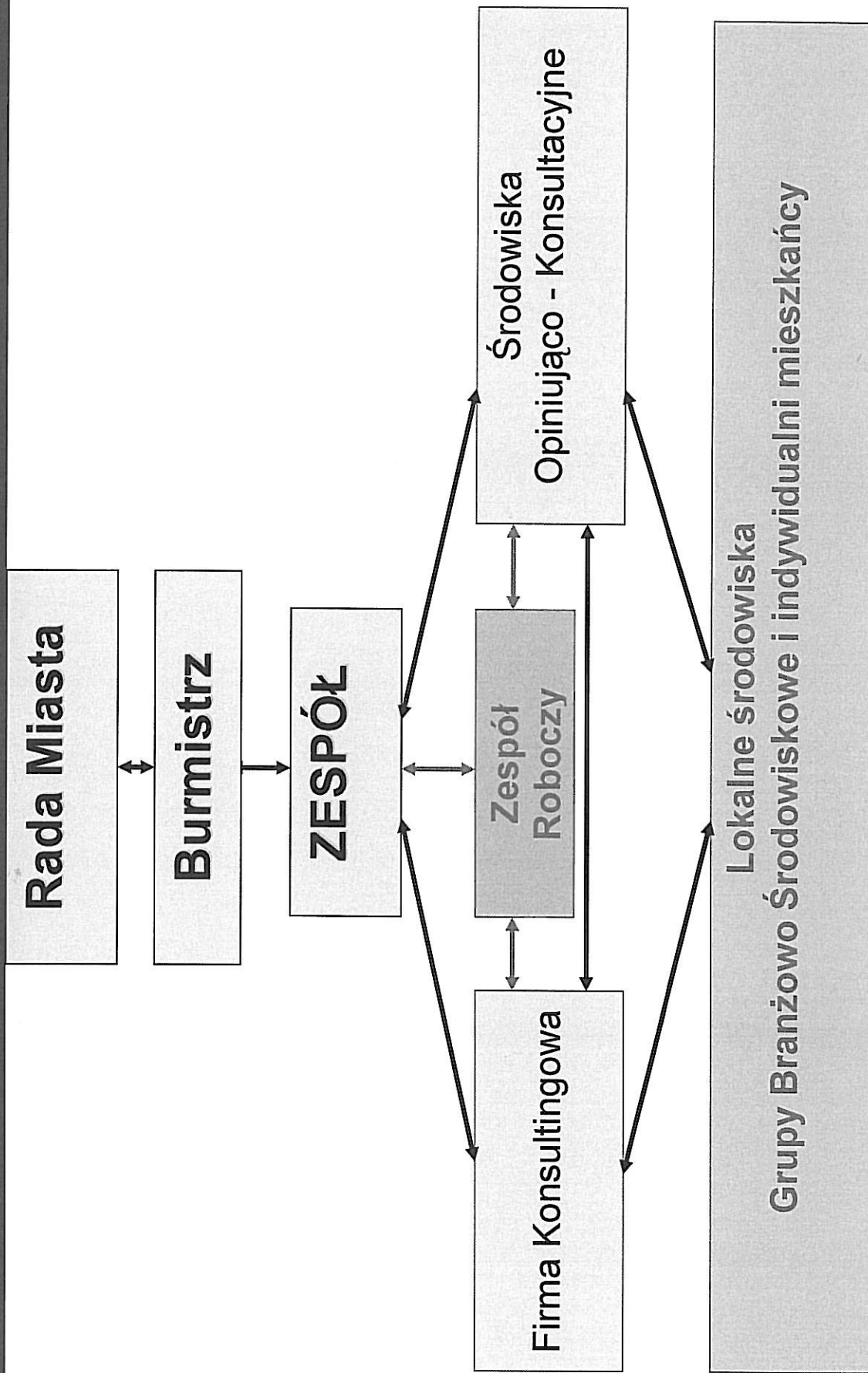
Wdrożenie planu

Korekty planu

KOLEJNOŚĆ PRAC

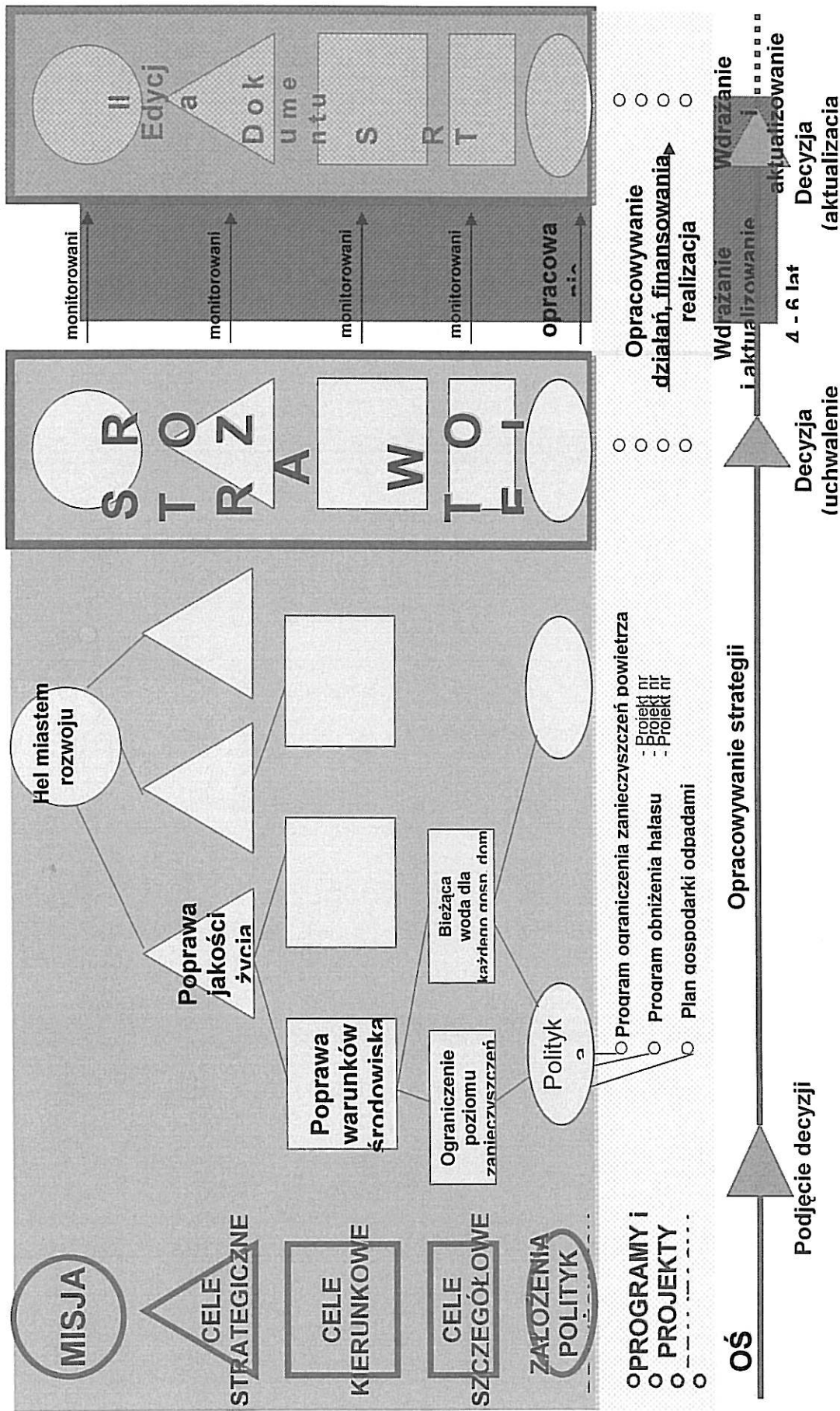

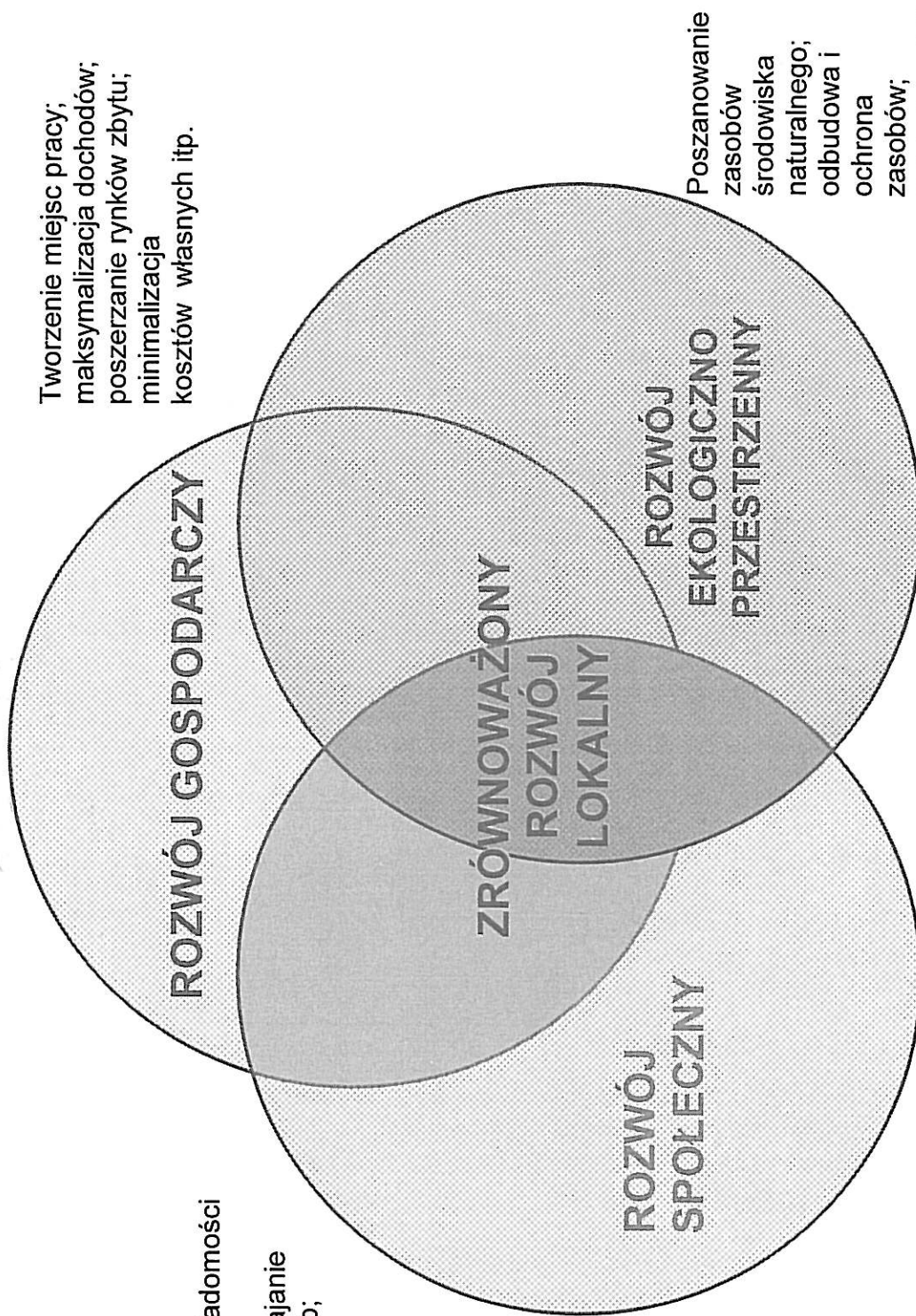
ORGANIZACJA PRACY NAD PLANEM

SCHEMAT FAZY III PRAC NAD PLANEM ROZWOJU MIASTA

Tworzenie miejsc pracy;
maksymalizacja dochodów;
poszerzanie rynków zbytu;
minimalizacja kosztów własnych itp.

Kreowanie samorządowej świadomości i samodzielnności, efektywne zaspokajanie zbiorowych potrzeb; jawność sprawowania władzy; dbałość o odpowiedzialność wysoki poziom technologii w gminie, itp.

Poszanowanie zasobów środowiska naturalnego; odbudowa i ochrona zasobów; redukcja emisji zanieczyszczeń, staranne planowanie przestrzenne itp.

M. Keating, Globalny Program Działań - Szczyt Ziemi, GEA
Na podstawie: IDRC, ICLEI, UNEP, The Local Agenda 21

I. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

W niniejszym dokumencie przyjęto okresy programowania tożsame z okresami programowania Unii Europejskiej, a więc lata 2007 – 2013. Miasto Hel zauważa swoją szansę rozwojową w ścisłej współpracy z instytucjami Unii Europejskiej. Obszary działalności poddane są diagnozie, a na tej podstawie wyznaczono kierunki działań i konkretne zamierzenia realizacyjne. Analizie poddano: sferę społeczną, gospodarczą, techniczną i finansową.

Przygotowany dokument stanowi zatem wizję rozwoju potencjału gospodarczego i turystycznego miasta w latach 2007-2013, który warunkuje wzrost konkurencyjności oraz przeciwdziałanie dalszej marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi społecznemu miasta, jego spójności ekonomicznej i społecznej oraz integracji z Unią Europejską.

Niniejszy dokument opisuje bieżącą sytuację oraz wyznacza cele i kierunki rozwoju dla Gminy Miasta Hel i swoim zasięgiem obejmuje obszar wyznaczony granicami administracyjnymi Miasta Hel.

Plan Rozwoju Lokalnego (PRL) powstał na bazie zapisów ujętych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miejskiej Hel (marzec 2000 r.) , Programu Ochrony Środowiska Miasta Helu na lata 2005 -2008 wraz z perspektywą do roku 2012, oraz Strategii Rozwoju Miasta Helu. Dzięki niemu będzie możliwe ubieganie się o dofinansowanie kluczowych projektów realizowanych na terenie całego miasta. Zadania wynikające z planu (PRL) będą realizowane w latach 2007 – 2013. Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem służącym do wdrażania założeń Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Hel.

I.1. Uwarunkowania rozwoju miasta

Miasto Hel od początków swej historii funkcjonuje jako miejscowość nierozzerwalnie związana z morzem. Mieszkańcy od zawsze utrzymywali się z rybołówstwa, a w pewnych okresach historycznych zajmowali się również handlem morskim i piractwem. W okresie międzywojennym podjęta została próba wykorzystania walorów przyrodniczych, krajobrazowych i klimatycznych, by utworzyć w Helu kurort o charakterze uzdrowiska. Proces ten został zahamowany gdyż władze kraju podjęły decyzję o utworzeniu wojskowego rejonu umocnionego.

Obecnie na terenie Helu istnieją dwa porty. Port rybacki funkcjonuje jako baza dla kutrów i łodzi rybackich, a także jako przystań żeglugi przybrzeżnej, w niewielkim stopniu służy również jako przystań dla jachtów.

Obronność i turystyka są w dzisiejszej dobie podstawowymi funkcjami miasta. Od pewnego czasu traci swoje znaczenie rybołówstwo, które do niedawna jeszcze należało do funkcji podstawowych. Dominujące w gospodarce miasta przez wiele lat przedsiębiorstwo Połowów i Przetwórstwa Rybnego „Koga” zostało zlikwidowane. Podmiot ten przekształcił się w kilka spółek (firm) prowadzących działalność w branży rybołówstwa i przetwórstwa rybnego. Funkcjonuje przetwórnia, do której surowiec dostarczany jest nie tylko drogą morską, ale również drogą lądową (n.p. TIR – ami).

Funkcja turystyki występuje na obszarze miasta Hel w różnorodnych formach. Jedną z nich, popularną zwłaszcza w sezonie letnim jest wypoczynek pobytowy, przede wszystkim w ośrodkach wczasowych i wypoczynkowych, w pensjonatach oraz kwaterach prywatnych, wynajmowanych pokojach w zabudowie mieszkaniowej. Z tej formy korzystają turyści z terenu całego kraju, a także turyści zagraniczni. Inną formą jest tzw. wypoczynek świąteczny – zwykle jednodniowy, bez noclegów lub weekendowy z jednym, maksymalnie dwoma noclegami. Z tej formy korzystają najczęściej turyści na stałe mieszkający w stosunkowo niewielkiej odległości od miasta Helu, np. z Trójmiasta, co wiąże się z funkcjonowaniem

połączeń Helu z miastami zlokalizowanymi w południowej części Zatoki Gdańskiej, przede wszystkim z Gdynią. Wielkość wycieczek świątecznych szacować można na ok. 3000 – 4000 osób przybywających różnymi środkami lokomocji – samochody, kolej, autobusy, żegluga. Turystyka i wypoczynek kształtują kierunki i tempo rozwoju handlu i gastronomii na terenie miasta, a zwłaszcza w jego części centralnej.

Funkcja obronności kraju wynika przede wszystkim ze specyficznego, unikatowego położenia miasta Hel i lokalizacji na jego terenie portu wojennego. Ta funkcja miasta jest czynnikiem wpływającym na jego rozwój w różnych aspektach. Na obszarze miasta powstało kilka osiedli mieszkaniowych wybudowanych na potrzeby wojska. Szereg usług świadczonych przez wojsko – takich jak wychowanie przedszkolne, czy usługi związane z ochroną zdrowia, a także szereg elementów infrastruktury technicznej jest udostępnianych ogółowi mieszkańców miasta.

***II. Analiza aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze
objętym wdrażaniem planu***

II.1. Lokalizacja, powierzchnia, ludność

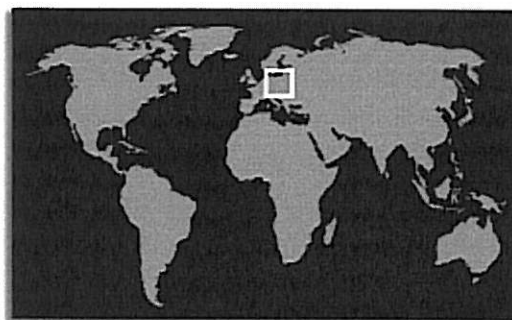
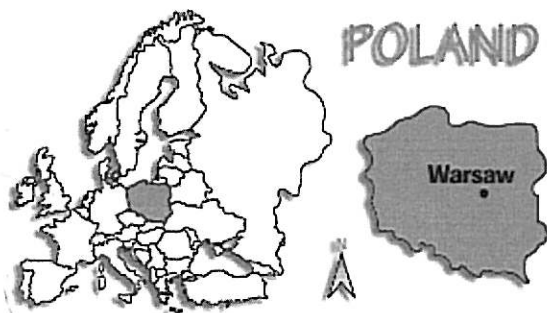
Hel jest najbardziej wysuniętym w morze miastem Polski, położonym na cyplu Półwyspu Helskiego w odległości 33 km od jego nasady do centrum miasta.

Granice administracyjne miasta obejmują 21,27 km², z czego prawie 85% zajmują tereny leśne.

Administracyjnie, Hel jest gminą, której cały obszar posiada status miasta. Gmina Hel położona jest w powiecie puckim, w województwie pomorskim.

Ogólna liczba ludności wynosi 4634, przy małej gęstości zaludnienia jak na jednostkę miejską 218 osób/km². Gmina miejska Hel wchodzi w skład powiatu puckiego. W skali województwa Hel zalicza się do grupy miast „małych”.

Miasto Hel otoczone jest wodami Morza Bałtyckiego i Zatoki Puckiej i tylko na niewielkim odcinku (1,0 km) posiada granice lądową z gminą Jastarnia. Granica ta przebiega poprzecznie przez Półwysep Helski.

II.2. Środowisko przyrodnicze

Klimat

Klimat na obszarze miasta Hel kształtowany jest przez powietrze napływające od strony morza lub zatoki i posiada cechy klimatu morskiego (małe amplitudy dobowe, miesięczne i roczne temperatur powietrza, wyraźne opóźnienia termicznych pór roku oraz wydłużenie okresów przejściowych między latem i zimą, wysoka wilgotność powietrza, silne wiatry i duża zmienność stanów pogody).

Najcieplejszym miesiącem jest sierpień z temperaturą średnią 17,3°C, a najchłodniejszym luty ze średnią – 1,3°C. Średnia temperatura roczna wynosi 7,7°C.

Średnio w roku liczba dni z przymrozkami wynosi 96,5, liczba dni mroźnych – 26,1, dni gorących – 9,8.

Wiatry najczęściej wieją z kierunku zachodniego, najsilniejsze od października do marca. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 4,1 m/s, a udział ciszy 8,9% w ciągu roku.

Suma opadów atmosferycznych w ciągu roku wynosi 560 mm a maksimum opadowe przypada na lipiec i sierpień. Wyższe sumy opadów występują od czerwca do października, niż od listopada do maja.

Fauna i flora

Fauna na obszarze miasta Hel jest stosunkowo uboga. Natomiast obszar ten pełni istotną rolę w okresie wiosennych i jesiennych wędrówek ptaków. Leży on na jednej z głównych tras przelotów w ramach wschodnio – atlantyckiego systemu wędrówek ptaków. W okresie zimowym duże znaczenie dla ptaków wodnych ma basen portowy w Helu i przybrzeżne wody Zatoki Gdańskiej, jako ważne w skali Bałtyku zimowisko – głównie ptaków.

Na plażach półwyspu helskiego można czasami spotkać fokę szarą. W Helu powstała Stacja Morska Uniwersytetu Gdańskiego, której celem jest ochrona i odnowienie populacji foki szarej na obszarze Morza Bałtyckiego.

Na obszarze miasta Hel, w jego granicach administracyjnych występuje w zasadzie jeden zwarty kompleks leśny przecięty linia kolejową i drogą. Teren zalesiony, obejmujący teren o powierzchni ok. 1840 ha, rozciąga się od granicy miast Helu i Jastarni do cypla półwyspu. Powierzchniami nie zalesionymi są tylko plaże i tereny zabudowy miejskiej, oraz część terenów wojskowych. Typem lasu jaki dominuje na tym obszarze jest bór suchy i bór świeży. W wilgotnych, podmokłych obniżeniach pojawia się bór wilgotny, ols i bór bagienny. Do lasów zaliczone są także niektóre wydmy, na których występują zadrzewienia.

Gatunkiem panującym jest sosna pospolita, mniej, licznie występuje sosna czarna, domieszkę stanowi brzoza, akacja, klon, dąb, olcha, jarząb, jawor, topola, osika i wierzba. Ponadto na części wydm występuje kosodrzewina, w formie zwartej zakrzaczki.

W podszyciu leśnym występuje jarząb, karłowate egzemplarze dębu, leszczyna, wilcze лыko, róża, czarny bez i rokitnik.

Lasy na obszarze miasta Hel są lasami ochronnymi. Drzewostany osiągają wiek 80-140 lat, a w niektórych miejscach nawet przeszło 160 lat. Drzewostanów w wieku do 40 lat jest bardzo mało.

Na obszarze miejskim, wzdłuż ulic i na terenach zielonych występują: klon, lipa, topola, brzoza, olcha, kasztanowiec, sosna, akacja, jarząb.

Zasoby wód powierzchniowych miasta

W granicach administracyjnych miasta Helu nie występują naturalne ciek wodne. W kilku miejscach w naturalnych zagłębieniach terenu istnieją rowy melioracyjne, ale ich znaczenie jest lokalne. Poziom wód gruntowych na całym obszarze miasta nie wykracza poza poziom wody w morzu i w zatoce, głębokość zalegania wód gruntowych jest więc ściśle związana z wysokością terenu nad poziom morza. Zwierciadło wód gotowych występuje jako swobodne i ulega wahaniom związanym z intensywnością opadów atmosferycznych oraz aktualnym stanem wód morza i zatoki. Z uwagi na kontakt z wodami morskimi, wody gruntowe wykazują pewien stopień zasolenia. Nie ma jednak przejawów agresywności względem np. betonu.

Walory i osobliwości przyrodnicze

Hel położony jest na terenie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego utworzonego w 1978 roku. Mierzeja Helska należy do Nadmorskiego Parku Krajobrazowego i liczy 38 kilometrów długości oraz od 200m do 3,5 km szerokości i wysokości do 17 m. Jest to teren pokryty wydmami, utworzony przy ścisłym współdziałaniu prądów morskich i wiatru. Formą ochrony objęty jest na terenie Parku zespół wydm (białych i szarych) w sąsiedztwie Helu. Najbardziej suche i najwyższe części siedlisk wydmowych

porasta bór suchy z szarym porostem - chrobotnikiem leśnym. Miejsca nieco wilgotniejsze zajmuje bór bażynowy z udziałem krzewinek: bażyny czarnej, borówki czernicy, wrzosu, oraz paprotki zwyczajnej.

Wody Zatoki Puckiej są przejrzyste i średnio zasobne. Tworzą ciekawą grupę ekosystemów, wśród których najistotniejszą rolę odgrywają tzw. łąki podwodne z ramanicą bałtycką, trawą morską szeregiem gatunków glonów. Wszystko to razem tworzy bogate środowisko życia dla organizmów zwierzęcych - skorupiaków, mięczaków i ryb. Są tu również żerowiska ptaków i ssaków (sporadyczne foki i morświny). Wśród drzew przeważają sosny, których zapach stanowi naturalny aerozol. Osobliwością helskiej flory jest znajdujący się pod ścisłą ochroną mikołajek nadmorski, zaś fauny - mewa śmieszka, siodłata i żółtonoga, rybitwa, nur oraz żyjące na wodach Zatoki Puckiej kaczka krzyżówka, łabędź i dzika gęś. W okolicznych lasach zamieszkują sarny, zające, lisy, daniela oraz dziki.

W granicach administracyjnych Helu występują dwa pomniki przyrody.

1. Dąb – w wieku około 250 lat, położony na terenie należącym do Zakonu Braci Mniejszych Franciszkanów, o wysokości ok. 28 m i obwodzie 3,8 m.
2. Topole (dwie sztuki) – w wieku około 200 lat, położone przy skrzyżowaniu ulic Kuracyjnej i Bałtyckiej, o wysokości około 30 m i obwodzi 3,5 m.

Fragment odmorskiej części półwyspu objęto ochroną indywidualną, tworząc użytek ekologiczny „Helskie Wydmy” o powierzchni 67,08 ha. Chronione są tu wydmy białe i szare wraz z typowymi zbiorowiskami roślinnymi.

II.3. Turystyka (Baza noclegowa)

Hel należy do najstarszej i najatrakcyjniejszej miejscowości na Pomorzu, znanej od dawna w Polsce jako ośrodek turystyczny-uzdrowiskowy i wypoczynkowy. Usytuowany ok. 33 km od nasady Półwyspu Helskiego, otoczony z trzech stron wodą, stanowi najbardziej wysunięte w morze miasto Polski. Hel zawdzięcza swoją sławę przede wszystkim walorom przyrodniczym: pięknym plażom, wydmom, lasom, które wchodzi w skład Nadmorskiego Parku Krajobrazowego, a także licznym zabytkom, które są świadectwem ciekawej przeszłości tego miasta i kaszubskiej kultury. Unikatowe i malownicze położenie, brak przemysłu i specyficzny morski bioklimat, życie w harmonii z naturą, to walory Helu umożliwiające rekreację i wypoczynek, dzięki którym można tu regenerować swoje siły i wracać do zdrowia. Z myślą o turystach Hel organizuje wiele imprez o charakterze rozrywkowym, sportowym, kulturalnym. Ponadto można w Helu korzystać z kursów dla nurków, podziwiać podwodny świat i zwiedzać licznie zatopione tu wraki. Można pływać wycieczkowymi kutrami, jachtami i motorówkami.

Tabela 1. Baza noclegowa w latach 2001-2004

Pozycja		2002	2003	2004	2005
Ilość miejsc noclegowych	Obiekty (kwatery prywatne, campingi)	29	29	30	31
	Miejsca noclegowe - w tym całoroczne	392/220	392/220	408/220	447/220
	Ośrodki wczasowe	4	4	4	4
	Miejsca noclegowe w ośrodkach wczasowych	1135	1135	1135	1135
	Korzystający z noclegów kwatery/campingi	3 474	1 033	3 342	3 525
	Udzielone noclegi kwatery/campingi	13 029	3 517	3 517	24 489
	Wynajęte pokoje	848	12	216	327

Tabela 2. Wykaz obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie

Nazwa obiektu	Rodzaj obiektu	Adres	Okres świadczenia usług (sezonowe, całoroczne)	Liczba miejsc noclegowych
Wynajem pokoi	Pokoje	ul. Kuracyjna 4 84-150 Hel	sezon	15
Wynajem pokoi	Pokoje	ul. Sikorskiego 84-150 Hel	sezon	5
Wynajem pokoi	Pokoje	ul. Leśna 9B 84-150 Hel	sezon	25
Wynajem pokoi	Pokoje	ul. Lipowa 4 84-150 Hel	sezon	17
„Claudia”	Pokoje	ul. Leśna 9C 84-150 Hel	sezon	13
„Foka”	Pokoje	ul. Leśna 9A 84-150 Hel	Całoroczny	12

Wynajem pokoi	Pokoje	ul. Rybacka 3 84-150 Hel	sezon	6
Pokoje gościnne	Pokoje	ul. Dworcowa 1/3 84-150 Hel	sezon	4
Willa „ Helios”	Pokoje	ul. Lipowa 2 84-150 Hel	całoroczny	29
Wynajem pokoi VHM	Pokoje	ul. Leśna 9F 84-150 Hel	całoroczny	6
Wynajem pokoi	Pokoje	ul. Sikorskiego 19 84-150 Hel	całoroczny	14
Wynajem pokoi	Pokoje	ul. Wiejska 13 84-150 Hel	całoroczny	6
Wynajem pokoi	Pokoje	ul. Wiejska 33 A 84-150 Hel	całoroczny	16
Wynajem pokoi	Pokoje	ul. Leśna 9D 84-150 Hel	sezon	18
Wynajem pokoi	Pokoje	ul. Plażowa 5 84-150 Hel	sezon	21
Pokoje gościnne	Pokoje	ul. Portowa 2 84-150 Hel	sezon	13
Wynajem pokoi	Pokoje	ul. Wiejska 141 84-150 Hel	sezon	6
Dom wypoczynkowy „ Riviera”	Dom wypoczynkowy	ul. Wiejska 130 84-150 Hel	całoroczny	40
Dom gościnny „ Mikołajek”	Dom gościnny	ul. Plażowa 7 84-150 Hel	sezon	14
Wynajem pokoi	Pokoje	ul. Wiejska 37b/2 84-150 Hel	sezon	4
Willa „ Leon”	Pokoje	ul. Sikorskiego 14	całoroczny	20

		84-150 Hel		
„ Michał”	Pokoje	ul. Wiejska 102 84-150 Hel	sezon	4
Pokoje gościnne	Pokoje	ul. Wiejska 97A/2 84-150 Hel	sezon	4
Pokoje gościnne	Pokoje	ul. Wiejska 75 84-150 Hel	całoroczny	16
Dom „Bursztyn”	Pokoje gościnne	ul. Steyera 40 84-150 Hel	sezon	16
Willa „Sternik”	Pokoje gościnne	ul. Adm. Steyera 38 84-150 Hel	sezon	40
WZW “Jantar”	Ośrodek wczasowy	ul. Helska 84-150 Hel	całoroczny	700
WDW	Ośrodek wczasowy	ul. Przybyszewskiego 84-150 Hel	sezonowy	198
“Helska Bryza”	Ośrodek wczasowy	ul. Bałtycka 5	sezonowy	80
Wynajem Pokoi	Pokoje gościnne	Nie wyraża zgody na podanie danych	sezonowy	3
Wynajem Pokoi	Pokoje gościnne	Nie wyraża zgody na podanie danych	całoroczny	9
Wynajem Pokoi	Pokoje gościnne	Nie wyraża zgody na podanie danych	sezonowy	7
Wynajem Pokoi	Pokoje gościnne	Nie wyraża zgody na podanie danych	sezonowy	4

II.4. Zagospodarowanie przestrzenne

II.4.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Działania na rzecz ochrony środowiska obejmują między innymi:

- troskę o jakość wody pitnej,
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków,
- gospodarkę odpadami,
- dbałość o stan powietrza,
- opiekę nad obiektami przyrody oraz jakością wód powierzchniowych
- czystość wód Morza bałtyckiego i Zatoki Puckiej
- czystość plaż

W lutym 2005 roku utworzony został na zlecenie Burmistrza Helu „Program Ochrony Środowiska Miasta Helu na lata 2005 – 2008 wraz z perspektywą do roku 2012. Jako podstawę i punkt odniesienia dla opracowania tego dokumentu i planowania polityki ochrony środowiska przyjęto: Raport o stanie środowiska na dzień 31.12. 2000 r., cele i kierunki zdefiniowane w „Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego”, aktualny stan infrastruktury ochrony środowiska na dzień 31. 12. 2000 r. Uwzględniono także wybrane elementy programów ochrony środowiska oraz programów zrównoważonego rozwoju, które zostały opracowane przez niektóre powiaty i gminy województwa pomorskiego.

Polityka ochrony środowiska miasta Hel jest ściśle powiązana z założeniami „Strategii Rozwoju województwa pomorskiego”. Wojewódzkie programy, w tym także program ochrony środowiska stanowią etapy realizacji tej strategii, wykorzystując cele i zadania związane z ochroną środowiska i eksploatacją zasobów naturalnych zawarte w priorytetach „Strategii...” Ochrona środowiska wiąże się z wymogami kształtowania harmonijnej struktury funkcjonalno – przestrzennej, która sprzyja zrównoważonemu wykorzystaniu cech, zasobów i walorów przestrzeni. Rozwój gospodarczy, wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców musi przebiegać w taki sposób, aby zapewnić trwałe zachowanie właściwości środowiska naturalnego dla potrzeb obecnych i przyszłych pokoleń.

W celu utrzymania zgodności założeń programu ochrony środowiska opracowanego dla potrzeb miasta Helu z programem powiatowym i wojewódzkim, w pracach nad formułowaniem koncepcji i założeń ochrony środowiska wykorzystano zapisy zawarte w obu tych programach, a zwłaszcza zapisy dotyczące celów i kierunków ekologicznych. Dzięki temu program jest ściśle osadzony w uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych, a więc realny i akceptowany przez wszystkie strony i podmioty włączone w jego realizację.

Tabela 3. Obszary chronione

OCHRONA PRZYRODY	JEDNOSTKA MIARY	2005 ROK
Obszary prawnie chronione ogółem	ha	2.127,0
Rezerваты przyrody	ha	-
Parki krajobrazowe	ha	2.127,0
Parki krajobrazowe rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody	ha	67,1
Pomniki przyrody	szt.	2
Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	ha	2,7
Użytki ekologiczne	ha	67,1

II.4.2 Infrastruktura techniczna:

II. 4. 2. 1. Stan systemu komunikacji (Układ komunikacyjny)

Do miasta Hel prowadzi jedna droga przez Półwysep Helski, jest to droga nr 216 relacji Władysławowo – Hel. Przedłużeniem tej drogi na obszarze zainwestowania miejskiego jest ulica Dworcowa. Ulica Dworcowa wraz z ulicami: kmdr por. Z. Przybyszewskiego, Adm. Steyera oraz Bałtycką tworzy ciąg uliczny łączący drogę nr 216 z portem rybackim. Port wojenny jest dostępny dzięki połączeniu z drogą nr 216 przez ulicę Sikorskiego od ulicy Dworcowej, a także poza obszarem zainwestowania miejskiego przez tereny lasów.

Natężenie ruchu samochodowego w mieście Hel jest związane z przepustowością drogi nr 216 w okolicy nasady Półwyspu Helskiego, gdzie skupia się ruch pojazdów w kierunku do i z miejscowości położonych na Półwyspie. W granicach miasta Hel nie występuje zatłoczenie na drodze nr 216 oraz na ulicach miejskich.

Do miasta Hel prowadzi linia autobusowa. Przebiega ona od drogi nr 216 przez ulice miejskie: Dworcową, Przybyszewskiego, Steuera, Bałtycką do placu w rejonie zbiegu ulic Bałtyckiej, Kuracyjnej Wiejskiej, gdzie znajduje się końcowy przystanek linii autobusowej. Ponadto w granicach administracyjnych miasta znajdują się jeszcze trzy inne przystanki – przy ulicy Steyera, przy stacji PKP oraz przystanek Hel – Bór. Dzięki funkcjonowaniu linii autobusowej miasto Hel posiada dogodne połączenie z Puckiem, Władysławowem i Gdynią. Na trasie tej oprócz autobusów PKS kursują także mikrobusy. W sezonie letnim, z uwagi na zwiększoną liczbę turystów przebywających na terenie miasta ilość połączeń autobusowych zwiększa się o ok. 30% w stosunku do ilości połączeń utrzymywanej poza

miesiącami letnimi. W dni robocze poza sezonem letnim miasto Hel jest obsługiwane przez 19 par autobusów i kilka mikrobusów na dobę.

Główne ciągi piesze na terenie zainwestowania miasta Hel to: ulica Wiejska, na której w sezonie turystycznym ruch samochodowy jest ograniczony; Bulwar Nadmorski; wydzielone przejście przez teren zalesiony, prowadzące do plaży leżącej od strony otwartego morza o długości ok. 2 km. Na pozostałym obszarze w granicach administracyjnych miasta Hel występują wydzielone ciągi piesze związane z dojściem do plaży. Są to przede wszystkim ścieżki wiodące przez tereny zalesione.

Przez całą długość Półwyspu Helskiego, równoległe do drogi nr 216, poprowadzona została ścieżka rowerowa sięgająca aż do Helu.

W helskim porcie rybackim zlokalizowana jest przystań żeglugi przybrzeżnej. Początki żeglugi przybrzeżnej sięgają okresu dwudziestolecia międzywojennego, kiedy to zaczęto wykorzystywać walory Helu jako kurortu. Obecnie funkcjonują w okresie sezonu letniego stałe linie żeglugowe relacji Gdańsk – Sopot – Gdynia – Hel oraz Gdynia – Hel.

Tabela 4. Wykaz dróg gminnych Miasta Hel

L.p.	Nazwa ulicy	Rodzaj nawierzchni	Stan nawierzchni	Długość odcinka w metrach
1.	Kuracyjna	mieszanka miner. asf.	zły	246
2.	Wiejska	mieszanka miner. asf.	zły	858
3.	Bałtycka	mieszanka miner. asf./betonowa	zły	573
4.	Leśna	mieszanka miner. asf./płyty betonowe	zły	594
5.	Kaszubska	mieszanka miner. asf.	dostateczny	276
6.	Boczna	mieszanka miner. asf.	dostateczny	212
7.	Sikorskiego	mieszanka miner. asf.	zły	220
8.	Rybacka	mieszanka miner. asf.	zły	182
9.	Plażowa	mieszanka miner. asf.	zły	90
10.	Lipowa	mieszanka miner. asf.	dobry	108
11.	Portowa	mieszanka miner. asf.	zły	325
12.	Sosnowa	mieszanka miner. asf./płyty	bardzo zły	727
13.	Komandorska	betonowa	bardzo zły	218
14.	Obrońców Helu	mieszanka miner. asf./betonowa	bardzo zły	247
15.	Kapitańska	mieszanka miner. asf./betonowa	zły	289
16.	Żeromskiego	mieszanka miner. asf.	zły	396
17.	Żeglarska	mieszanka miner. asf.	dostateczny	50

18.	Morska	mieszanka miner. asf.	bardzo zły	271
19.	Maszopów	betonowa	bardzo zły	455
20.	Strażacka	mieszanka miner. asf./trylinka	zły	51
21.	Szkolna	Betonowa/kostka	bardzo zły	42
22.	Bulwar Nadmorski	mieszanka miner. asf./betonowa	zły	362

Tabela 5. Drogi Powiatowe

Lp	Nazwa ulicy	Nawierzchnia	Długość w metrach
1	Przybyszewskiego	mieszanka miner. asf./betonowa	362
2	Admirała W. Steyera	mieszanka miner. asf./betonowa	1017

II.4. 2. 2. Stan uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej (Oczyszczalnie ścieków, kanalizacja, gospodarka odpadami)

Zaopatrzenie w wodę

Na całym obszarze miasta Helu istnieją trzy ujęcia wody, wszystkie one czerpią wodę z tej samej warstwy wodonośnej:

- Miejskie, eksploatowane od roku 2002
- Wojskowe
- Dawne PPIUR „Koga”

Każde z wymienionych ujęć wody posiada wystarczającą wydajność studzien, aby samodzielnie zaspokoić potrzeby miasta w obszarze obejmującym tereny zainwestowania miejskiego oraz pozostałe tereny, a także sąsiadujące z nimi tereny wojskowe.

We wszystkich ujęciach jakość wody jest zbliżona i zasadniczo zgodna z polskimi normami. Wątpliwości budzi jedynie odbiegająca nieco od normy zawartość amoniaku, którego pochodzenie jest najprawdopodobniej neogeniczne. Zawartość chlorków na ujęciu wojskowym i na ujęciu „Koga” mieści się w przedziale 120 – 170 mg Cl/l. Przeprowadzone badania sugerują tendencję wzrostową zawartości chlorków. Ujęcie komunalne wykazuje zawartość chlorków niższą, mieszczącą się w przedziale 90 – 100 mg Cl/l i nie wykazuje tendencji wzrostowych. Jest to korzystne z uwagi na ewentualne prognozy dotyczące eksploatacji.

Na terenach położonych w granicach administracyjnych miasta Hel, ale poza obszarem zainwestowania miejskiego znajdują się obiekty posiadające własne, niezależne ujęcia wody. Jednym z nich jest ośrodek wypoczynkowy Kancelarii Prezydenta RP zlokalizowany tuż przy granicy Helu z gminą Jastarnia. Pozostałe to ujęcia dostarczające wodę na potrzeby obiektów wojskowych: ujęcie Hel – Góra Szwedzka (pobór wody w wysokości 100 m. sześć/dobę) oraz ujęcie Hel – Bór (pobór wody ok. 500 m sześć/dobę). Ujęcia te czerpią wodę z holocenińskiego poziomu wodonośnego. Ich jakość zagrożona jest zanieczyszczeniami związanymi z przenikaniem wód morskich oraz pochodzącymi z powierzchni terenu.

Tabela 6. Zaopatrzenie w wodę

POZYCJA	OPIS
Długość czynnej sieci wodociągowej bez przyłączy:	1,6
Stan sieci:	Średni
Długość sieci ogółem:	2,8
Liczba przyłączy prowadzących do budynków:	220
Zużycie wody w 2005	217 604 m³

Kanalizacja

Tabela 7. Kanalizacja - dane na rok 2004

POZYCJA	OPIS
Długość sieci kanalizacyjnej:	1,3 km

Oczyszczalnie ścieków

Miasto Hel posiada własną oczyszczalnię ścieków komunalnych oraz rozdzielczy system kanalizacyjny. System ten obejmuje swym zasięgiem obszar zainwestowania miejskiego oraz sąsiadujące z nim tereny wojskowe. Z kanalizacji sanitarnej korzysta ponad 90% mieszkańców miasta. Ścieki sanitarne z terenu miasta są odprowadzane do oczyszczalni ścieków miejskim systemem grawitacyjno – tłocznym i dalej, już po oczyszczeniu kierowane do Zatoki Puckiej. Oczyszczalnia cieków jest zlokalizowana na terenie wojskowym w kierunku północno – zachodnim względem terenów

zainwestowania miejskiego. Oczyszczalnia ścieków istnieje od roku 1960, kiedy to zbudowana została jako oczyszczalnia mechaniczna. Po modernizacji spełnia wszelkie wymogi odpowiadające warunkom ochrony środowiska, a zwłaszcza wymogom ochrony wód Zatoki Puckiej.

Z terenów miejskich ścieki sanitarne są odprowadzane do oczyszczalni ścieków kolektorem grawitacyjno – pompowym o średnicy 0,25 i 0,3 m, biegnącym wzdłuż ulic Wiejskiej i gen. Sikorskiego. Końcowy odcinek kolektora jest wyposażony w trzy przepompownie ściekowe.

Większość terenów miasta leży na poziomie uniemożliwiającym grawitacyjne odprowadzanie ścieków do kanału w ulicy Wiejskiej. Ścieki z tych obszarów są przesyłane przez systemy grawitacyjno – tłoczne (5) i przepompownie (5). Trzy z tych przepompowni są zlokalizowane na terenach mieszkaniowo – usługowych – „Bałtycka”, „Dom Rybaka”, „Śródmieście”. oraz dwie przepompownie położone na terenach portowych – „Koga”.

Ścieki z gminy Hel oczyszczane są w miejskiej oczyszczalni ścieków w Helu. Oczyszczalnia zaprojektowana na 3 600 m³/d. Obciążenie oczyszczalni ściekami wynosi 13 130 RLM. Oczyszczalnia ścieków w Helu jest oczyszczalnią mechaniczno – biologiczną z podwyższonym usuwaniem biogenów wspomagana chemicznym strącaniem związków fosforu.

Gospodarka odpadami.

Odpady płynne są oddawane z istniejących na obszarze miasta zbioników do miejskiej oczyszczalni ścieków.

Odpady stałe, zarówno te wytwarzane na terenie miasta, jak te wytwarzane na terenach wojskowych są wywożone na wysypisko do Swarzewa. Wysypisko odpadów w Swarzewie obsługuje miasta Puck i Władysławowo oraz wszystkie miejscowości leżące na Półwyspie Helskim.

Tabela 8. Wykaz odpadów stałych

Odpady stałe w ciągu roku	Ilość m ³				
	2001	2002	2003	2004	2005
<i>Kratki</i> <i>kod odpadu 19 08 01</i>	2,5	2,5	2,5	1,2	7,3
<i>Zawartość piaskowników</i> <i>kod odpadu 19 08 02</i>	26	26	26,25	32	41
<i>Ustabilizowane osady ściekowe</i> <i>kod odpadu 19 08 05</i>	449,8	436,2	344	344	317
<i>Razem</i>	478.30	464.70	372.75	377.2	365.3

II.4. 2. 3. Stan infrastruktury telekomunikacyjnej

Miasto Hel obsługiwane jest głównie przez TP S.A. Operator ten posiada w Helu centralę z modulem cyfrowym RGL. Przez Półwysep Helski, na całej jego długości biegnie światłowód. Jest on doprowadzony do centrali w Helu. Pomimo dominującej roli TP S.A. jako głównego dostawcy usług telekomunikacyjnych, na terenie miasta Hel działa również Netia S.A., posiadająca własny światłowód biegnący przez całą długość Półwyspu.

Na potrzeby łączności udostępniono najwyższy obiekt budowlany w mieście – latarnię morską. Obciążenie linii telefonicznych lawinowo wzrasta w sezonie turystycznym, co jest w oczywisty sposób związane z przybyciem na teren miasta znacznej liczby turystów.

Oprócz telefonii stacjonarnej mieszkańcy i instytucje korzystają z usług telefonii komórkowej. Miasto Hel znajduje się w zasięgu sieci takich operatorów jak Orange, Plus GSM oraz Era GSM.

II.4. 2. 4. Zaopatrzenie w ciepło

Na całym obszarze miasta Helu w granicach administracyjnych preferuje się indywidualne lub lokalne źródła ciepła opalane olejem opalowym lub gazem płynnym. Ogrzewanie budynków paliwem stałym docelowo zostanie całkowicie wyeliminowane. Wyklucza się również wykorzystywanie do ogrzewania budynków energii elektrycznej, aż do momentu wybudowania niezależnego źródła energii elektrycznej. Postulat taki wynika z zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Helu.

W ramach modernizacji sieci energetycznej kompleksu budynków mieszkalnych OR WAM Gdynia w Helu zbudowano kogeneracyjną kotłownię gazową, wykonano montaż układów z pompą ciepła i kolektorem słonecznym do c.o. i ciepłej wody użytkowej w każdym budynku, a także przeprowadzono termomodernizację budynków. Powstała w ten sposób elektrociepłownia gazowa posiada moc elektryczną 469 kW i ciepłą 2548 kW. Zastosowane rozwiązania i zmiana czynnika grzewczego pozwala na uzyskanie dobrego efektu ekologicznego w postaci zmniejszenia emisji zanieczyszczeń powietrza.

II.4. 2. 5. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Miasto Hel nie jest zaopatrywane w gaz przewodowy. Dla celów gospodarczo – bytowych wykorzystywany jest gaz butlowy (propan-butan).

II.4. 2. 6. Identyfikacja problemów

Z przedstawionych wyżej informacji można wywnioskować, że do najważniejszych problemów Helu należy zaliczyć:

- Brak pełnej infrastruktury miasta
- Niska świadomość ekologiczna
- Brak środków finansowych na realizację kompleksowego programu rozwoju infrastruktury komunalnej
- Brak programu likwidacji zanieczyszczeń powietrza (w tym – potencjalnych)
- Niewystarczający poziom edukacji ekologicznej społeczeństwa
- Brak kompleksowego, przemyślanego planu rozwoju urbanistycznego
- Brak środków finansowych na realizację kompleksowej polityki rozwoju infrastruktury komunalnej, w tym na poziomie ponadlokalnym i współdziałania z innymi gminami

II.5. Gospodarka:

II.5. 1. Główni pracodawcy, struktura

Rozwój handlu i gastronomii na terenie miasta Hel jest warunkowany potrzebami i koniunkturą. Znajduje to swoje odzwierciedlenie m. in. w strukturze działalności gospodarczej. Spośród ogółu zarejestrowanych podmiotów gospodarczych jednostki prowadząc działalność handlową i gastronomiczną stanowią 70%. Istniejące na obszarze miasta placówki handlowe i gastronomiczne podlegają ciągłemu procesowi modernizacji, który jest wymuszany przez rosnące wymagania mieszkańców i turystów, co pozostaje w ścisłym związku z rozwojem funkcji turystycznej miasta. Koncentracja obiektów handlu i gastronomii występuje wzdłuż ciągu ul. Wiejskiej, na obszarze objętym ochroną Konserwatora Zabytków. Największa liczba miejsc pracy jest tworzona przez sektor prywatny.

II. 5. 2. Struktura podstawowych branż gospodarki na terenie miasta Hel

Tabela 9. Struktura branż gospodarki na terenie miasta w rozbiciu na sektory

BRANŻA		LICZBA
Rybacktwo	Sektor publiczny	0
	Sektor prywatny	19
Przetwórstwo przemysłowe	Sektor publiczny	0
	Sektor prywatny	27
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	Sektor publiczny	0
	Sektor prywatny	1

Budownictwo	Sektor publiczny	0
	Sektor prywatny	15
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodów, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	Sektor publiczny	0
	Sektor prywatny	141
Hotele i restauracje	Sektor publiczny	0
	Sektor prywatny	148

Transport, gospodarka magazynowa i łączność	Sektor publiczny	1
	Sektor prywatny	46
Pośrednictwo finansowe	Sektor publiczny	0
	Sektor prywatny	10
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	Sektor publiczny	1
	Sektor prywatny	33
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	Sektor publiczny	4
	Sektor prywatny	1
Edukacja	Sektor publiczny	6
	Sektor prywatny	3
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	Sektor publiczny	2
	Sektor prywatny	11

Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	Sektor publiczny	2
	Sektor prywatny	40
Łącznie	Sektor publiczny	16
	Sektor prywatny	495

Na terenie Miasta Hel na koniec 2005 roku zarejestrowano łącznie 511 przedsiębiorców posiadających wpis do ewidencji działalności gospodarczej i prowadzących działalność

II.5. 3. Ilość osób zatrudnionych w poszczególnych sektorach

Uzyskanie danych statystycznych odnośnie wielkości zatrudnienia jest niemożliwe a zebrane na ten temat informacje są niekompletne i najczęściej szacunkowe. Wynika to przede wszystkim ze strategicznego znaczenia miasta Hel. Z przeprowadzonego rozeznania wynika, że na miejscowym rynku pracy wykorzystywane są w głównej mierze lokalne zasoby pracy. Liczba osób, które wyjeżdżają do pracy poza miasto to poza sezonem ok. 200 osób, zaś w sezonie letnim ok. 500 osób.

Pomimo pewnych wykazanych powyżej trudności w dostępie do danych twierdzić można, że największe zgrupowania miejsc pracy występują w następujących sektorach lokalnej gospodarki:

- Handel, gastronomia i usługi – ok. 700-900 osób (są to głównie zatrudnieni w zakładach prowadzonych przez osoby fizyczne)
- Infrastruktura społeczna (oświata, zdrowie, kultura, administracja, itp.) – ok. 300 osób
- Przetwórstwo ryb i rybołówstwo – ok. 200 osób
- Pracownicy cywilni w porcie wojennym – ok. 250 osób
- Pracownicy wojska – b.d.

II. 5. 4. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

Aktualnie (na dzień 17.08.2006 r.), zgodnie z wpisem do rejestru zabytków Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Gdańsku, na terenie administracyjnym gminy Hel znajdują się obiekty zabytkowe, które zaliczane są wyłącznie do kategorii zabytków nieruchomych.

- 8 obiektów budowlanych t. j : - 6 domów rybackich, budynek Muzeum Rybołówstwa i kościół parafialny pod wezwaniem Bożego Ciała.
  - *Maszoperia* – ul. *Wiejska 110*. Dom rybacki zbudowany w 1827 r. w południowej części miasta w ciągu domów usytuowanych wzdłuż głównej ulicy, zwrócony do niej wschodnią ścianą szczytową. Budynek jednokondygnacyjny, nie podpiwniczony, założony na planie prostokąta. Obiekt ten figuruje w rejestrze zabytków województwa pomorskiego (nr rejestru 435). Obecnie część parterowa budynku wykorzystywana jest jako lokal gastronomiczny pod nazwą „MASZOPERIA ”, który może przyjąć ok. 26 gości
  - *Lwia Jama* – ul. *Wiejska 86*. Budynek z XVIII w., konstrukcji ryglowej, wypełnionej gliną i cegłą, otynkowaną założony na planie prostokąta. Dach dwuspadowy kryty dachówką. Nad wejściem we wnęce płaskorzeźba „Daniel w jaskini lwów” oraz „Lwia paszcza”. Obiekt ten figuruje w rejestrze zabytków województwa pomorskiego (nr rejestru 198 / N). Obecnie część parterowa budynku wykorzystywana jest jako lokal gastronomiczny pod nazwą „Lwia Jama”, który może przyjąć ok. 60 gości
  - *Ciecz Kaszubska* (poprzednia jej nazwa to *Chatka Puchatka*) – ul. *Wiejska 78*. Budynek wzniesiony ok. poł. XIX w. w południowej części miasta, w ciągu domów wolnostojących, usytuowany szczytowo do głównej ulicy. Elewacja frontowa z głównym wejściem do budynku skierowana na wschód. Pierwotnie

mieszkalny, w okresie powojennym przebudowany na kawiarnię. Od 1.07.2000 r. do 30.06.2030 r. w bezpłatnym użytkowaniu helskiego oddziału Zrzeszenia Kaszubsko - Pomorskiego, z przeznaczeniem na prowadzenie jego działalności statutowej lub innej uzgodnionej z Zarządem Miasta. Obiekt ten figuruje w rejestrze zabytków województwa pomorskiego (nr rejestru 444).

- *Izdebka – ul. Wiejska 39.* Budynek wzniesiony ok. poł. XIX w. w północnej części miasta, w ciągu domów wolnostojących, usytuowanych w zachodniej pierzei głównej ulicy, zwrócony do niej szczytem frontowym. Obiekt stanowi cenny przykład dawnego domu rybackiego w unikalnym zespole architektoniczno – urbanistycznym Helu. Obiekt ten figuruje w rejestrze zabytków województwa pomorskiego (nr rejestru 484). Obecnie część parterowa budynku od strony ul. Wiejskiej wykorzystywana jest jako lokal gastronomiczny pod nazwą „Izdebka”, który może przyjąć ok. 12 gości.
- *Sklep Wielobranżowy (kiosk Ruchu) – ul. Wiejska.* Budynek wzniesiony ok. poł. XIX w. w północnej części miasta, w ciągu domów wolnostojących, usytuowanych wzdłuż w zachodniej pierzei głównej ulicy, zwrócony do niej szczytem frontowym. Zachowany pierwotny układ wnętrza z komorą, tzw. izbą letnią i kuchnią – wędzarnią umieszczoną tradycyjnie między dwoma izbami przylegającymi do podłużnej ściany zewnętrznej budynku. Obiekt ten figuruje w rejestrze zabytków województwa pomorskiego (nr rejestru 485). Obecnie część parterowa budynku wykorzystywana jest jako sklep wielobranżowy, w tym głównie Kiosk Ruchu.
- *Dom mieszkalny – ul. Wiejska 29.* Budynek wzniesiony ok. poł. XIX w. w północnej części miasta, w ciągu domów wolnostojących, usytuowanych wzdłuż w zachodniej pierzei głównej ulicy, zwrócony do niej ścianą szczytową. Budynek stanowi cenny przykład XIX wiecznej zabudowy rybackiego Helu. Figuruje w rejestrze zabytków województwa pomorskiego (nr rejestru 438). Osobami zarządzającymi tym budynkiem są trzy rodziny, które zarazem jako jego współwłaściciele wykorzystują go wyłącznie do mieszkania,
- **Muzeum Rybołówstwa** – Oddział w Helu (Oddział Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku), jako obiekt jest zabytkiem nieruchomym, przy czym na jego terenie zgromadzone są zabytki ruchome. Są to głównie obiekty etnograficzne, dotyczące tradycyjnego rybołówstwa Pomorza. Nie posiadają dużej wartości materialnej, a jedynie historyczną i naukową. Większość zabytków datowana jest na drugą połowę XIX wieku i pierwszą połowę wieku XX. Muzeum Rybołówstwa jest najstarszym budynkiem w Helu (XV w.) – dawny kościół p.w. Św. Piotra i Pawła – jest to budowla gotycka, orientowana, salowa z nawą poprzeczną. Część prezbiterialna silnie wydłużona, zamknięta trójbocznie, stanowi najstarszą część kościoła, wzniesioną w XIV wieku. W wiekach XV i XVI obiekt uległ rozbudowie, uzyskując obecne ukształtowanie.

W latach 1525 -1945 r. kościół ten był świątynią lokalnej Gminy Ewangelickiej. Jako siedziba Muzeum Rybołówstwa funkcjonuje od 1 stycznia 1972 roku.

W muzealnych zbiorach dominuje tradycyjne rybołówstwo kaszubskie - od Wierzchucina po Hel. Zobaczyć też można odchodzący świat rybackich tradycji, poznać dzieje Bałtyku, przeszłość Helu oraz obrazy o tematyce morskiej.

- Kościół **Parafialny p.w. „Bożego Ciała”**; Kościół modernistyczny wzniesiony w latach 1932 – 1933 wg projektu arch. Stefana Cybichowskiego. Położony we wschodniej części miasta. Murowany z cegły o konstrukcji szkieletowej. Na planie zbliżonym do prostokąta. , jednonawowy.

Wnętrze : prezbiterium przykryte sklepieniem krzyżowym, nawa główna kolebką wspartą na przyściennych filarach. Ołtarz główny wykonany wg projektu St. Cybichowskiego. Dwa ołtarze boczne, analogicznie wykonane w latach 30 i 60 XX w.

Kościół stanowi interesujący przykład modernistycznej architektury sakralnej. Jest jednym z elementów zabudowy Helu z okresu międzywojennego. Z tego względu w 1989 r. wpisany został do rejestru zabytków nieruchomości województwa gdańskiego:
nr rejestru – A – 1074.

- obiekt przestrzenny tj. : zabudowa ul. Gen Waltera – obecna nazwa ul. Wiejska jest rdzeniem XV wiecznego założenia. Charakterystycznymi dla zabytkowej zabudowy Helu są małe parterowe domy o konstrukcji szkieletowej, bądź murowane, usytuowane szczytowo w stosunku do ulicy. Wszystkie one reprezentują założenie wykształcone w okresie lokacyjnym i powtarzane aż do początku XX w. W połowie XIX w. Rząd Pruski zakazał używania drewna w budownictwie, w związku z czym budynki po tym czasie wznoszono przeważnie z cegły. Zachowując tradycyjny układ. Ciągająca się wzdłuż ulicy Generała Waltera parterowa zabudowa z dominującą sylwetką gotyckiego kościoła nadaje tej ulicy jednolity i niepowtarzalny charakter. Ulica ta figuruje w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - **nr rejestru 645** – decyzja w sprawie wpisania dobra kultury do rejestru zabytków z dnia 1 września 1973 r. wydana przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku.
- obiektów militarnych - stanowiących zespół tego typu obiektów: obiekty te zaewidencjonowane są pod jednym numerem rejestru zabytków województwa pomorskiego, w skład których wchodzi:
  - 6 obiektów stanowiących fortyfikację polską Rejonu Umocnień „ Hel ” na Półwyspie Helskim, zbudowanych przez Polską Marynarkę Wojenną w latach 1931 – 1939 tzn. : baterie Nr - 21, 22, 23, 31, 32, 33;
  - 4 obiekty stanowiące fortyfikację niemiecką na Półwyspie Helskim, zbudowanych w latach 1939 – 1945 tzn. : Bateria „ Schleswig – Holstein w skład której wchodzi 3 stanowiska ogniowe - B1, B2 i B3 oraz wieża – stanowisko dowodzenia;
- 12 obiektów związanych z kubaturą morską – stanowiących zespół latarni morskiej. Obiekty te zaewidencjonowane są pod jednym numerem rejestru zabytków województwa pomorskiego, w skład których wchodzi :
  - latarnia morska wybudowana w 1942 r. Wykonany na palach fundament nowej wieży usytuowany został u podnóża wysokiej wydmy nadmorskiej, około 10 m na płd. – wsch. od poprzedniej latarni z początku XIX w. Latarnia jest w bardzo dobrym stanie technicznym, dogodny dojazd do niej jest możliwy ul. Bałtycką i ul. Sosnową
  - dom latarników - obsługa XIX - wiecznego systemu podtrzymywania światła latarni wymagała conocnej obecności dwóch latarników. Zapewne jeszcze w poł. XIX w. w bezpośrednim sąsiedztwie latarni wzniesiono dobrze zachowany i funkcjonujący do dnia dzisiejszego kompleks zabudowań gospodarczych dla rodziny dwóch latarników. Jednym z nich jest **dom latarników**. Usytuowany kalenicowo po płn. stronie drogi, prowadzącej do latarni.
  - zabudowania gospodarcze domu latarników tzn: skład opału z ubikacjami, budynek inwentarski, pralnia, piwniczka ziemna, wędzarnia,
  - fundament nieistniejącej latarni morskiej z 1820 r. Pierwszą murowaną latarnię otrzymał Hel w 1820 r. Nie usytuowano jej na miejscu starej „blizy”, lecz na płd. krańcu

wysokiej wydmy ciągnącej się wzdłuż brzegu morskiego. W lampach latarni palono pierwotnie olej rzepakowy, a w 1826 r. zainstalowano lampy naftowe. Latarnia w niezmienionej formie funkcjonowała do 19 września 1938 r., kiedy to ze względów strategicznych została wysadzona w powietrze przez obrońców Helu. Obecnie w tym miejscu znajduje się porośnięty trawą skwer kryjący fundamenty nieistniejącej latarni z 1820 r., zaznaczony na powierzchni przez regularnie rozmieszczone na jego obwodzie bloki granitowe.

- maszt sygnalizacyjny radiolatarni. Od 1957 r. helska latarnia pełni też funkcje radiolatarni. Dla zamocowania anteny radiostacji umożliwiającej nadawanie radiowego sygnału ostrzegawczego wzniesiono po płd. stronie maszynowni, 30 m **stalowy maszt sygnalizacyjny**. Rolę anteny pełni stalowa lina rozpięta pomiędzy masztem a latarnią. Do dzisiaj zachował się w przyziemiu kołowrót windy służącej do podciągania liny. Helska radiolatarnia była drugą po Rozewiu tego typu instalacją na polskim wybrzeżu. Zachowany do dziś maszt radiolatarni z umieszczonym na szczycie wiatromierzem, jest jedyną w kraju zachowaną tego typu konstrukcją.
- piwniczki ziemne - magazyn paliwa i amunicji,
- budynek inwentarski;

II.5.5. Identyfikacja problemów

Do podstawowych problemów gospodarczych można zaliczyć:

- Brak polityki rozwoju gospodarczego na szczeblu gminy, obejmującego wiele zagadnień
- Brak rozwiązań systemowych w dziedzinie rybołówstwa na szczeblu lokalnym i centralnym
- Brak polityki związanej z promocją dziedzictwa kulturowego

II. 6. Sfera społeczna:

II. 6. 1. Sytuacja demograficzna i społeczna miasta (*bezrobocie, wielkość populacji, jej wiek, poziom wykształcenia i jego specyfika, wielkość populacji w wieku produkcyjnym*)

Tabela 10. Liczba mieszkańców Miasta Hel

LICZBA	ROK
4737	2000
4629	2001
4551	2002
4517	2003
4492	2004
4224	2005

Tabela 11. Urodzenia i zgony w 2004 roku

POZYCJA	LICZBA
Urodzenia	51
Zgony	41

Tabela 12. Saldo migracji

ROK	POZYCJA	LICZBA
2000	Zameldowania	132
	Wymeldowania	
2001	Zameldowania	69
	Wymeldowania	
2002	Zameldowania	88
	Wymeldowania	131
2003	Zameldowania	70
	Wymeldowania	130
2004	Zameldowania	147
	Wymeldowania	243
2005	Zameldowania	97
	Wymeldowania	223

Tabela 13. Stan ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania wg danych Urzędu Statystycznego.

OPIS	DANE
Kobiety	1 933
Mężczyźni	2 023

Tabela 14. Stan ludności wg miejsca zameldowania wg danych Urzędu Statystycznego.

OPIS	DANE
Kobiety	2 064
Mężczyźni	2 061

Tabela 15. Struktura wiekowa.

PRZEDZIAŁ WIEKU	LICZBA
0 - 4:	238
5 - 9:	241
10 - 14:	249
15 - 19:	280
20 - 24:	344
25 - 29:	403
30 - 34:	396
35 - 39:	304
40 - 44:	395
45 - 49:	323
50 - 54:	297
55 - 59:	276
60 - 64:	132
65 - 69:	134
70 - 74:	100
75 - 79:	79
80 - 84:	23
85 i więcej:	10

II. 6. 2. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym poziom bezpieczeństwa

Znaczna większość mieszkańców Helu zamieszkuje w budynkach wielorodzinnych. Tylko blisko 18% mieszkańców zakwaterowanych jest w budynkach jednorodzinnych, posiadających nie więcej niż 4 mieszkania w jednym budynku. Prawie wszystkie mieszkania są zaopatrzone w wodę z miejskiej sieci wodociągowej i znacząca większość podłączona jest do miejskiej sieci kanalizacyjnej. Elektryczność do wszystkich niemal mieszkań doprowadzana jest z krajowego systemu elektroenergetycznego. Z roku na rok, stale zwiększa się liczba abonentów telefonicznych – zarówno sieci telefonii stacjonarnej jak i komórkowej. Na stałym poziomie utrzymuje się wskaźnik liczby samochodów osobowych. Jest on nieznacznie niższy od średniej dla całego powiatu puckiego.

Stan wyposażenia miasta Hel w usługi wchodzące w zakres zadań publicznych o znaczeniu lokalnym można uznać za zadowalający. Budynek szkolny został rozbudowany i tym samym dostosowany do aktualnych potrzeb. Od kilku lat funkcjonuje sala widowiskowo – sportowa.

Odpowiednio rozbudowany jest sektor usług, handlu i gastronomii. W pełni zaspokaja on aktualne potrzeby mieszkańców i turystów. Wykazuje też pożądaną elastyczność związaną z rozwojem funkcji turystycznej miasta Hel. Wraz ze wzrostem rozwoju tej funkcji można się spodziewać także rozwoju usług związanych z turystyką i wypoczynkiem. Z uwagi na niewielki stosunkowo obszar miasta, wszystkie usługi znajdują się w zakresie dostępności pieszej.

W obrębie skoncentrowanego zainwestowania na terenie miasta brak jest zorganizowanych, ogólnodostępnych terenów przeznaczonych na działalność sportową i rekreacyjną.

Stan bezpieczeństwa publicznego jest jednym z najistotniejszych czynników bezpośrednio wpływających na poziom życia mieszkańców gminy. Do podstawowych zadań administracji publicznej

szczebla gminnego należy zapewnienie właściwej ochrony przeciwpowodziowej i przeciwpożarowej oraz zapobieganie innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska.

Na kwestie związane z bezpieczeństwem na terenie miasta Helu duży wpływ ma jego położenie – ograniczona dostępność od strony lądu, otoczenie z trzech stron wodami Morza Bałtyckiego i Zatoki Puckiej, duża ilość lasów w otoczeniu terenów zabudowanych. Szczególne znaczenie ma to w przypadku zabezpieczenia przeciwpożarowego i ratownictwa. W Helu działa Ochotnicza Straż Pożarna włączona w Krajowy System Ratownictwa i Gaśnictwa. Posiada dwa wozy bojowe, a jej placówka zlokalizowana jest na obszarze zwartej zabudowy miejskiej. Lokalizacja ta, z uwagi na możliwe trudności dojazdu samochodów bojowych wydaje się nie być najwłaściwsza.

Całodobowy Komisariat Policji znajduje się w Juracie. Obejmuje zakresem swego działania zarówno gminę Hel jak i gminę Jastarnia. Komisariat ten wystarczająco zaspokaja potrzeby obu gmin. Na terenie miasta Hel dominują przestępstwa kradzieży i włamań. Sporadycznie notuje się przypadki narkomanii oraz ewidentne przykłady demoralizacji młodzieży. Wszystkie przestępstwa dokonane na terenie miasta Helu mają charakter incydentalny i nie ma sygnałów o istnieniu jakichkolwiek zorganizowanych struktur przestępczych oraz przejawów aktywności groźnych sekt. Wpływa to na stosunkowo wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa w społeczności gminy. Jest to czynnik korzystny, istotny dla rozwoju ruchu turystycznego promocji miasta.

Tabela 16. Polityka mieszkaniowa

Rok	Stawka bazowa maksymalna Czynszu(zł)
2004	1,65 zł/m kw
2005	1,65 zł/m kw
2006	1,65 zł/m kw

II. 6. 3. Określenie grup społecznych wymagających wsparcia

Na podstawie powyższych danych można zdefiniować podstawowe grupy społeczne wymagające wsparcia. Pierwsza to grupa młodych osób, w szczególności absolwentów szkół, którzy mając kłopoty ze znalezieniem pracy na trudnym lokalnym rynku emigrują do większych miast lub za granicę.

Druga grupa to osoby długotrwale pozostające bez pracy, które zaczynają traktować bezrobocie jako sposób na życie i nawet w przypadku oferty pracy, nie zawsze są zainteresowane, żeby ją podjąć. Warto przy tym zaznaczyć, że poziom bezrobocia na terenie miasta Hel jest stosunkowo niski, wszelkie działania związane z problematyką bezrobocia powinny koncentrować się raczej na zahamowaniu tendencji wzrostowej stopy bezrobocia, a dopiero w drugiej kolejności na zwiększaniu zatrudnienia wśród osób pozostających bez pracy.

Należy zwrócić uwagę na osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia, którym do uzyskania świadczenia emerytalnego brakuje najczęściej zaledwie kilka lat, jednak pracodawcy nie chcą ich zatrudniać.

II. 6. 4. Rynek pracy

Zakładane działania w celu rozwoju gospodarki z użyciem szeregu instrumentów prawnych, finansowych i organizacyjnych to między innymi:

- przygotowanie terenów pod inwestycje,
- pomoc w uzyskaniu zewnętrznych środków finansowych z przeznaczeniem na rozwój małej przedsiębiorczości,
- stosowanie preferencji i ulg podatkowych .

Istotnym elementem aktywizującym lokalny rynek pracy jest udział w realizacji projektów współfinansowanych ze środków strukturalnych Unii Europejskiej i Banku Światowego.

Tabela 17. Bezrobocie: Stan na miesiąc październik 2006(dane Powiatowego Urzędu Pracy w Pucku)

Bezrobocie w latach	Liczba bezrobotnych	
2003	Ogółem	274
	Kobiet	145
2004	Ogółem	263
	Kobiet	145
2005	Ogółem	286
	Kobiet	151
2006	Ogółem	301
	Kobiet	150

Miejscowy rynek pracy bazuje w głównej mierze na lokalnych zasobach pracy. Bezrobocie rejestrowane w mieście jest niewielkie w stosunku do średniej krajowej i średniej w regionie i kształtuje się na poziomie ok. 7-8%. Stopa bezrobocia wykazuje w Helu tendencje rosnącą, jednak pomimo tego cały czas osiąga niewielkie wartości i nie wymusza podejmowania szczególnych działań nakierowanych na likwidację tego zjawiska.

II. 6. 5. Środowisko kulturowe

Na terenie miasta zlokalizowane są obiekty, które można zaliczyć do obiektów spełniających funkcje kulturalne. Są to: katolicki kościół parafialny pod wezwaniem Bożego Ciała, biblioteka publiczna, klub garnizonowy, siedziba oddziału Zrzeszenia Kaszubsko – Pomorskiego oraz Muzeum Rybołówstwa. Katolicki kościół parafialny znajduje się w północnej części terenów zainwestowania miejskiego przy ul. Żeromskiego. Działka na której jest zlokalizowany ma 0,54 ha. Jest to obiekt zabytkowy, wpisany do rejestru zabytków i objęty ochroną prawną. Ewentualna przebudowa kościoła pozwoliłaby na stworzenie w mieście dodatkowej dominanty architektonicznej, co z kolei podniosłoby rangę tej budowli w krajobrazie miasta. Przez przybywających turystów jako kościół parafialny postrzegany jest dawny

poewangelicki kościół pod wezwaniem św. Piotra i Pawła, w którym obecnie mieści się Muzeum Rybołówstwa.

Miejska Biblioteka Publiczna posiada kącik czytelniczy z 7 miejscami. Zlokalizowana jest w pomieszczeniach o powierzchni 120 m kw. na parterze budynku przedszkola miejskiego. W bibliotece zgromadzonych jest ok. 22 750 woluminów. Z biblioteki korzysta ok. 60 osób, co stanowi blisko 13% mieszkańców.

Jako obiekt spełniający funkcje kultury może być uznane helskie fokarium. Fokarium jest placówką naukową wydziału oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego. Jest to obiekt udostępniony do zwiedzania i cieszący się wielką popularnością, jako jedyna placówka tego rodzaju w Polsce.

W sezonie letnim odbywają się koncerty i występy popularnych wykonawców.

W przeważającej części ma to miejsce podczas imprez o charakterze promocyjnym i turystycznym, a odbywa się zazwyczaj na otwartym powietrzu na specjalnie do tego celu zainstalowanych scenach plenerowych. Ośrodki wczasowe i wypoczynkowe organizują wieczorki z udziałem gwiazd estrady i kabaretu. Inicjatywy takie podejmowane są przede wszystkim z myślą o gościach danego ośrodka, ale pozostali turyści i mieszkańcy miasta również mogą z nich w pewnym zakresie korzystać.

Tabela 18. Placówki kulturalne w mieście

Rodzaje placówek	Liczba
Biblioteka Publiczna	2
Muzeum	1
Galeria Malarstwa Marynistycznego	1
Klub Garnizonowy	1
Fokarium	1

II. 6. 6. Edukacja i wychowanie

Tabela 19. Placówki edukacyjne na terenie miasta Hel

Jednostki publiczne:	
<i>Szkoła Podstawowa w Helu</i>	Ilość uczniów: 79
<i>Gimnazjum w Helu</i>	Ilość uczniów: 147
<i>Liceum w Helu</i>	Ilość uczniów: 55
Jednostki niepubliczne:	
<i>Przedszkole w Helu</i>	Ilość dzieci: 107

II. 6. 7. Aktywność społeczna

W mieście działają organizacje pozarządowe, które realizują cele statutowe w zakresie działalności społeczno – gospodarczej jednym z nich jest np.:

1. Oddział Zrzeszenia Kaszubsko – Pomorskiego.

Zrzeszenie Kaszubsko – Pomorskie jest jedną z największych organizacji pozarządowych w Polsce. Jego działalność ma charakter regionalno - kulturowy. Głównym celem Zrzeszenia jest wszechstronny rozwój społeczny, gospodarczy i kulturalny Kaszub i Pomorza.

2. Społeczny Ruch Ratowania Półwyspu Helskiego i Zatoki Puckiej

3. Stowarzyszenie Przyjaciół Helu

Celem stowarzyszenia jest:

-dbanie o zachowanie dziedzictwa kulturowego Helu

-rozwijanie kultury i oświaty w Helu

-ochrona środowiska przyrodniczego Półwyspu Helskiego i wód Zatoki Gdańskiej i Puckiej

-prowadzenie edukacji morskiej

-dbanie o należyty rozwój rybołówstwa i turystyki morskiej w oparciu o porty helskie

-promowanie i popularyzacja Helu.

4. Stowarzyszenie Św. Antoniego z Padwy

5. Stowarzyszenie Helskich Przedsiębiorców

- dbanie o interesy miejscowych przedsiębiorców i wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości

6. Stowarzyszenie Wspierające Dzieci i Młodzież Niepełnosprawną PROMYK NADZIEI

-rehabilitacja dzieci niepełnosprawnych,

-organizacja wypoczynku i czasu wolnego dzieci i młodzieży

7. OSP w Helu,

- wspomaganie w działaniu PSP

II. 6. 8. Identyfikacja problemów

Do najważniejszych problemów społecznych miasta można zaliczyć

- Analizując powyższe dane można stwierdzić, że mamy do czynienia z postępującym spadkiem liczby mieszkańców miasta. Jest to wywołane niekorzystnym saldem migracji. Podobna tendencja obserwowana jest w większości małych miast na terenie kraju i ma ścisły związek z uwarunkowaniami ekonomicznymi.
- Największy udział w strukturze podmiotów gospodarczych zajmuje handel i usługi, jednak firmy z tego sektora są rozdrobnione i stosunkowo słabe kapitałowo. W większości przypadków są to firmy jednoosobowe, ewentualnie spółki rodzinne zatrudniające do kilku osób.
- Na terenie Helu stale rozwija się baza noclegowa. Powstają nowe hotele, pensjonaty i kwatery prywatne. Aby jednak zapewnić im „obłożenie” należy zdecydowanie rozbudować infrastrukturę turystyczną.
- Niewystarczający jest poziom zróżnicowania polityki edukacyjnej i kulturalnej na poziomie miasta.
- Jednostronny kierunek rozwoju miasta
- Brak jedności mieszkańców

- Brak kompleksowego programu ochrony i promocji zdrowia mieszkańców

II.6.9 Podsumowanie analizy sytuacji społeczno – gospodarczej

Hel z uwagi na swe atrakcyjne położenie i dogodne warunki klimatyczne posiada duży potencjał rozwoju gospodarczego. Szczególnie ważną dziedziną, która może wyznaczać kierunki rozwojowe jest turystyka i wypoczynek. W tej kategorii należy zwrócić uwagę na taki czynnik jak globalne szkodliwe zmiany środowiska naturalnego, oddziałujące także na stan środowiska lokalnego. Ochronie podlegają: bogata fauna i flora, czystość powietrza atmosferycznego oraz wód przybrzeżnych, powierzchniowych i gruntowych.

Ogólny stan nawierzchni dróg jest stosunkowo słaby i wymaga modernizacji. Poprawa warunków ruchu drogowego znacznie przyczyni się do rozwoju gospodarczego, szczególnie w zakresie małej i średniej przedsiębiorczości. Dobra organizacja ruchu samochodowego jest konieczna przede wszystkim w rejonach wymagających ochrony i ograniczenia emisji spalin.

Rozwój gospodarczy przebiega od wielu lat w zgodzie z wymogami stawianymi przez ekologię. Wszystkie znajdujące zakłady i przedsiębiorstwa prowadzą działalność uwzględniając potrzebę ochrony środowiska naturalnego.

III. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z prostszych i najczęściej stosowanych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: Strengths (silne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia). Metoda ta służy do oceny wewnętrznych i zewnętrznych czynników warunkujących rozwój organizacji. Początkowo analiza SWOT wykorzystywana była tylko w sektorze prywatnych przedsiębiorstw, jednak z czasem zaczęła być wykorzystywana także w innych organizacjach.

Analiza SWOT opiera się na badaniu dwóch grup czynników: wewnętrznych i zewnętrznych. Każda grupa rozpatrywana jest pod kątem pozytywnego i negatywnego wpływu na organizację.

	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
POZYTYWNE	MOCNE STRONY	SZANSE
NEGATYWNE	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA

Mocne strony – pozytywne zjawiska na które wpływ ma sama organizacja (np. wysoka jakość kadry, znajomość lokalnych uwarunkowań itp.)

Słabe strony – zjawiska ograniczające możliwości rozwoju organizacji na które ma ona wpływ (np. słaba komunikacja wewnętrzna, brak koordynacji między-wydziałowej itp.)

Szanse – zjawiska stwarzające możliwości rozwoju niezależne od działań organizacji (np. położenie geograficzne)

Zagrożenia – negatywne zjawiska pochodzące z otoczenia organizacji, niezależne od jej działań (np. częste zmiany prawa, pogarszanie wskaźników makroekonomicznych itp.)

POŁOŻENIE, ŚRODOWISKO NATURALNE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Sąsiedztwo Trójmiasta • Nadmorskie położenie- naturalne predyspozycje do rozwoju działalności portowej, rybołówstwa, żeglugi • Duża powierzchnia lasów • Bogate w zwierzynę lasy, czyste powietrze, 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska dostępność komunikacyjna • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie potencjału leśnego i ekologicznego miasta • Stworzenie warunków do rozbudowy terenów pod rekreację 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewykorzystanie istniejących walorów naturalnych

WARUNKI DEMOGRAFICZNE/POTENCJAŁ LUDZKI

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Duży procent ludzi młodych 	<ul style="list-style-type: none"> • Migracja zarobkowa wykształconej młodzieży • Starzenie społeczeństwa
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programów aktywizacji związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy • Wzrost znaczenia Inicjatyw społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Stale malejący przyrost naturalny • Wzrastające bezrobocie

POZIOM ZASPOKOJENIA WRUNKÓW SOCJALNO BYTOWYCH

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Uregulowana gospodarka wodno - ściekowa 	<ul style="list-style-type: none"> • Służba zdrowia
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Program szkoleń dla ludności • Możliwość zmiany kwalifikacji zawodowych • Pozyskanie funduszy zewnętrznych na 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaniechanie ważnych inwestycji • Degradacja zawodowa- brak inicjatyw społecznych

<ul style="list-style-type: none"> • wyposażenie szkół • Program gospodarowania odpadami 	
--	--

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Prosperująca oczyszczalnia ścieków • Dobra sieć połączeń komunikacyjnych • Dobrze rozwinięta sieć energetyczna, telefoniczna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan techniczny dróg • Mała przepustowość dróg • Niedostatki w sieci kanalizacyjnej i wodociągowej • Brak sieci gazowej
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Zagraniczne środki pomocowe na inwestycje w dziedzinie infrastruktury 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaniechanie inwestycji w dziedzinie infrastruktury • Trudności w pozyskiwaniu środków pomocowych

KULTURA, SPORT, TURYSTYKA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Nadmorski Park Krajobrazowy • Obiekty zabytkowe • Dobre warunki do rozwoju różnych form turystyki kwalifikowanej 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski stopień rozwoju infrastruktury rekreacyjno – kulturalnej • Sezonowość , bark oferty turystycznej na sezon jesienno - zimowy
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Uzupełnienie oferty turystycznej- stworzenie zróżnicowanej oferty imprez skierowanych do różnych grup turystów • Wykorzystanie warunków do rozwoju żeglarstwa rekreacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • Degradacja środowiska związana z działalnością człowieka • Niewykorzystanie szans na rozwój

WARUNKI WSPIERAJĄCE ROZWÓJ GOSPODARCZY

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Duża aktywność mikroprzedsiębiorstw 	<ul style="list-style-type: none"> • Niezadowalająca promocja miasta • Brak wyrazistego wizerunku na zewnątrz • Rozdrobniony rybny przemysł przetwórczy
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie programów i funduszy pomocowych z UE nastawionych na rozwój miasta • Wzrost zainteresowania planowaniem strategicznym i przestrzennym • Efektywna i skoordynowana współpraca między samorządami w regionie 	<ul style="list-style-type: none"> • Mała aktywność w pozyskiwaniu środków z UE • Napływ zewnętrznych usługodawców • Niedoinwestowanie małych i średnich przedsiębiorstw • Niestabilny i skomplikowany system prawny, szczególnie podatkowy

IV. Deklaracja misji

DEKLARACJA MISJI WŁADZ SAMORZĄDOWYCH MIASTA HEL

Władze Miasta Hel stawiają sobie za cel działania zapewniające odpowiednią jakość życia mieszkańców, działania zapewniające dostęp do dóbr kultury, możliwość aktywnego spędzania wolnego czasu oraz działania mające zapewnić bezpieczeństwo.

HEL

**miastem przyjaznym, osiągającym europejskie standardy w duchu zasad
zrównoważonego rozwoju**

V. Cele strategiczne

Nadrzędnym celem strategicznym wynikającym z misji władz miasta jest osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości życia mieszkańców porównywalnej z jakością życia mieszkańców Europy zachodniej oraz trwały i zrównoważony rozwój gospodarczo – turystyczny przy jednoczesnej ochronie walorów przyrodniczych w okresie obowiązywania Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Hel.

Zapisane poniżej cele strategiczne rozwoju Helu stanowią rozwinięcie celu nadrzędnego i ujmują w sposób hasłowy określone kategorie działań służące rozwojowi miasta.

HEL MIEJSCEM PRZYCHYLNYM TURYSTOM

Pierwszy cel strategiczny dotyczy bogatych walorów przyrodniczych Helu oraz potencjału kulturowego, historycznego. Miasto ma ściśle określony charakter- turystyczny charakter. Proponowane działania ukierunkowane są na zwiększenie różnorodności usług turystycznych, na poszerzenie oferty kulturalnej poza sezonem. Pomaga zlikwidować problem sezonowości. Jednakże warunkiem koniecznym dla rozwoju tych potencjałów jest zdefiniowanie, stworzenie i promocja produktu turystycznego miasta, spójnego i komplementarnego wobec ofert okolicznych jednostek. Rolą władz lokalnych, oprócz działań koncepcyjnych, będzie zarówno tworzenie sprzyjających warunków dla planowanych inwestycji turystycznych jak i działania na rzecz pozyskania takich inwestycji. Aby w pełni wykorzystać potencjał miasta, władze lokalne muszą również zadbać o wizerunek, opracować plany rewitalizacji. Nie bez znaczenia będą także działania o charakterze szkoleniowym i informacyjnym dla osób zainteresowanych działalnością turystyczną. Istotne znaczenie dla zachęcenia do przyjazdu i dłuższego pobytu na terenie Helu będą miały działania promocyjne.

HEL MIEJSCEM PRZYJAZNYM SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Drugi cel strategiczny dotyczy mieszkańców. Poziom rozwoju infrastruktury technicznej – zwłaszcza drogowej infrastruktury stanowi niewątpliwie jedną z słabych stron miasta. Rozwój infrastruktury – szczególnie w zakresie rozbudowy i poprawy jakości sieci drogowej - w dłuższym okresie czasu decydował będzie o możliwościach rozwojowych Helu oraz jakości życia mieszkańców. Cel ten nastawiony jest również na działania polepszające dostępność do bazy dla rekreacji, sportów masowych , służących rozwojowi aktywności sportowej mieszkańców Helu. Miasto Hel powinno dysponować infrastrukturą która może służyć organizacji imprez zarówno dla młodzieży jak i osób starszych. Celowe wydaje się natomiast opracowanie programu działania w tym zakresie, kalendarza i organizacja imprez. Ich właściwe wyprofilowanie może ponadto stać się uzupełnieniem oferty turystycznej. Cel ten zwraca również uwagę na konieczność podnoszenia kwalifikacji mieszkańców poprzez wyposażenie placówek oświaty oraz wprowadzenie systemu kursów dostosowanych do potrzeb rynkowych. Edukacja jest bardzo ważna ale by była na wysokim poziomie należy dostarczać szkole odpowiednią bazę. Zawiera propozycje oraz potrzebę wzmocnienia systemu ochrony przyrody. Zwraca uwagę na jego kruchość i wrażliwość. Koszty tak rozbudowanego celu znacznie przewyższają możliwości finansowe miasta Hel – powoduje to konieczność wykorzystania montażu finansowego łączącego środki własne z zewnętrznymi źródłami finansowania, spośród których niewątpliwie dominującą rolę odgrywać będą środki Unii Europejskiej.

HEL MIEJSCEM KONKURENCYJNYM GOSPODARCZO

Trzeci cel strategiczny dotyczy konkurencyjności Helu w gospodarce. Konkurencyjność ta związana jest głównie z rybnym przemysłem przetwórczym. Obejmuje również zagadnienia promocji i aktywizacji małej i średniej przedsiębiorczości. Realizacja zamierzeń rozwojowych nie może się odbyć bez nowych inwestycji czy poprzez dyskryminację lokalnych producentów. Propaguje aktywny udział

miasta w jednoczeniu się Europy oraz czynny udział w promocji miasta. Wskazuje na konieczność aktywnej postawy w promowaniu miasta. Konkurencyjność Helu rozumiana jest jako zdolność generowania w ramach powiatowej i wojewódzkiej konkurencji, względnie wysokiego i trwałego poziomu dochodów oraz miejsc pracy. O jej poziomie decyduje szereg wzajemnie uwarunkowanych elementów, takich jak infrastruktura techniczna i instytucjonalna, jakość kapitału ludzkiego jakością środowiska naturalnego oraz warunki życia. W praktyce gmina osiąga poprawę konkurencyjności poprzez napływ kapitału i procesy inwestycyjne.

VI. Cele strategiczne, kierunkowe i szczegółowe

PIERWSZY CEL STRATEGICZNY:

HEL MIEJSCEM PRZYCHYLNYM TURYSTOM

CELE KIERUNKOWE:

1. Poszerzenie oferty kulturalnej
  - 1.1. Modernizacja urządzeń służących rozwojowi kulturalnemu
  - 1.2. Wykreowanie i wdrożenie w życie bogatej całorocznej oferty kulturalnej i rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów
2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego
  - 2.1. Rewitalizacja i modernizacja miejsc zabytkowych
3. Budowa obiektów i urządzeń infrastruktury kulturalnej
  - 3.1. Zagospodarowanie terenów parkowych
4. Tworzenie warunków do rozwoju sportu i rekreacji
  - 4.1. Modernizacja bazy rekreacyjno – sportowej, w tym infrastruktury dla rozwoju sportów wodnych,
  - 4.2. Promenada na wydmach
  - 4.3. Modernizacja portu jachtowego
  - 4.4. Rozbudowa ścieżek rowerowych

DRUGI CEL STRATEGICZNY:

HEL MIEJSCEM PRZYJAZNYM SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

CELE KIERUNKOWE:

1. Podnoszenie jakości edukacji
  - 1.1. Adaptacja i modernizacja pomieszczeń szkolnych
  - 1.2. Szkolenia dla nauczycieli
2. Rozwój samorządności lokalnej i metod zarządzania, zwiększenie świadomości obywatelskiej
  - 2.1. Spójna, przejrzysta i otwarta polityka rozwoju miasta
  - 2.2. Szkolenia dla pracowników
3. Poprawa stanu ochrony środowiska naturalnego
  - 3.1. Zapewnienie czystości terenów zielonych, plaż i wód przybrzeżnych
  - 3.2. Utrzymanie dobrej jakości powietrza- promocja czystych ekologicznie systemów grzewczych
  - 3.3. Promowanie nowych technologii służących ochronie środowiska
  - 3.4. Egzekwowanie przepisów Prawa ochrony środowiska
4. Poprawa jakości infrastruktury technicznej
  - 4.1. Budowa kanalizacji deszczowej w mieście
  - 4.2. Uzupelnienie niedostatków w sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
  - 4.3. Remont nawierzchni ulic komunalnych

- 4.4. Parkingi miejskie
- 4.5. Współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie budowy i eksploatacji dróg

TRZECI CEL STRATEGICZNY:

HEL MIEJSCEM KONKURENCYJNYM GOSPODARCZO

CELE KIERUNKOWE

- 1. Kształtowanie warunków przestrzennych dla rozwoju miasta z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego
  - 1.1. Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- 2. Poprawa dostępności komunikacyjnej
  - 2.1. Przebudowa dróg
- 3. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości
  - 3.1. Wdrożenie systemu elektronicznego obiegu informacji i dokumentów i związana z tym modernizacja sieci komputerowej oraz zakup sprzętu komputerowego
  - 3.2. Tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu
- 4. Czynna partycypacja w funduszach Europejskich na rzecz rozwoju gospodarczego
  - 4.1. Aktywny udział miasta w targach i wystawach w kraju i zagranicą
  - 4.2. Udział w programach rozwojowych Regionu Morza Bałtyckiego
- 5. Zwiększenie i promocja atrakcyjności turystycznej Krynicy Morskiej
  - 5.1. Prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej
- 6. Opracowanie i realizacja oferty Miasta Hel skierowanej do inwestorów zewnętrznych wraz z Vademecum Inwestora.

VII. Realizacja zadań i projektów

W przyjętych i opisanych celach szczegółowych określonych na podstawie obszarów, które są podstawą prawidłowego rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta Hel.

Wybrano spośród wszystkich określonych i zdefiniowanych celów cele najważniejsze. Te cele będą realizowane jako pierwsze i priorytetowe.

W taki właśnie sposób przyjęto hierarchizację celów. Priorytetem jest rozwój gospodarczy miasta Hel i działania proekologiczne. Z pola widzenia nie uykają sprawy społeczne. Realizacja tych celów możliwa będzie przy obraniu zdecydowanego kursu współpracy z funduszami Unii Europejskiej. Władze samorządowe zadbają o sprawne i profesjonalne przygotowywanie projektów infrastrukturalnych i tzw. miękkich.

Planowane projekty w okresie 2007-2013

W wyniku przeprowadzonego procesu analizy dostępnych środków na inwestycje oraz analizy zdolności kredytowej Miasta Hel do planu inwestycyjnego zostały zaliczone następujące zaproponowane inwestycje.

1. KOD ZADANIA 01/2007
2. KOD ZADANIA 02/2007
3. KOD ZADANIA 03/2007
4. KOD ZADANIA 04/2007
5. KOD ZADANIA 05/2007
6. KOD ZADANIA 06/2007
7. KOD ZADANIA 07/2007
8. KOD ZADANIA 08/2007
9. KOD ZADANIA 09/2007
10. KOD ZADANIA 10/2007
11. KOD ZADANIA 11/2007
12. KOD ZADANIA 12/2007

Poniżej przedstawiono podstawowe informacje o zadaniach, proponowanych do zrealizowania w latach 2007-2013:

1.ZADANIE NR 1

Tabela 20. Zestawienie kosztów inwestycji 01/2007 wraz ze źródłami finansowania

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
Razem								
Środki własne								
Pożyczki								
Kredyty komercyjne								
Dotacje z budżetu państwa								
Środki pozabudżetowe								
wpłaty ludności								
inne(fundusze unijne)								

Termin inwestycji

Koszt mln w tym środki własne PLN

2.ZADANIE NR 2

Tabela 21. Zestawienie kosztów inwestycji 02/2007 wraz ze źródłami finansowania

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
Razem								
Środki własne								
Pożyczki								
Kredyty komercyjne								
Dotacje z budżetu państwa								
Środki pozabudżetowe								
wpłaty ludności								
inne(fundusze unijne)								

Termin
Koszt mln w tym środki własne mln

3 ZADANIE NR 3

Tabela 22.. Zestawienie kosztów inwestycji 03/2007 wraz ze źródłami finansowania

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
Razem								
Środki własne								
Pożyczki								
Kredyty komercyjne								
Dotacje z budżetu państwa								
Środki pozabudżetowe								
wpłaty ludności								
inne(fundusze unijne)								

Termin
Koszt inwestycji mln w tym środki własne

4. ZADANIE 4

Tabela 23. Zestawienie kosztów inwestycji 04/2007 wraz ze źródłami finansowania

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
Razem								
Środki własne								
Pożyczki								
Kredyty komercyjne								
Dotacje z budżetu państwa								
Środki pozabudżetowe								
wpłaty ludności								
inne(fundusze unijne)								

Termin
Koszt inwestycji mln w tym środki własne mln

5. ZADANIE 5

Tabela 24.. Zestawienie kosztów inwestycji 05/2007 wraz ze źródłami finansowania

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
Razem								
Środki własne								
Pożyczki								
Kredyty komercyjne								
Dotacje z budżetu państwa								
Środki pozabudżetowe								
wpłaty ludności								
inne(fundusze unijne)								

Termin

Koszt inwestycji mln w tym środki własne mln

6. ZADANIE 6

Tabela 25. Zestawienie kosztów inwestycji 06/2007 wraz ze źródłami finansowania

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
Razem								
Środki własne								
Pożyczki								
Kredyty komercyjne								
Dotacje z budżetu państwa								
Środki pozabudżetowe								
wpłaty ludności								
inne(fundusze unijne)								

Termin

Koszt inwestycji środki własne

7. ZADANIE 7

Tabela 26. Zestawienie kosztów inwestycji 07/2007 wraz ze źródłami finansowania

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
Razem								
Środki własne								
Pożyczki								
Kredyty komercyjne								
Dotacje z budżetu państwa								
Środki pozabudżetowe								
wpłaty ludności								
inne(fundusze unijne)								

Termin

Koszt inwestycji mln w tym środki własne mln

8. ZADANIE 8

Tabela 27. Zestawienie kosztów inwestycji 08/2007 wraz ze źródłami finansowania

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
Razem								
Środki własne								
Pożyczki								
Kredyty komercyjne								
Dotacje z budżetu państwa								
Środki pozabudżetowe								
wpłaty ludności								
inne(fundusze unijne)								

Termin

Koszt inwestycji mln w tym środki własne

**VIII. Planowane projekty
w następnych latach – projekty długoterminowe**

Tabela 28. Lista planowanych projektów na lata 2014-2020

Lista „Pozostałych zadań priorytetowych”, do realizacji w latach 2014-2020.	
Nazwa planowanych inwestycji w latach 2014 -2020	Okres realizacji
Budowa mieszkalnictwa socjalnego i komunalnego z dostosowaną częścią budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych	2014 - 2020
Budowa ścieżek rowerowych	2014 – 2020
Budowa infrastruktury związanej z obsługą ścieżek rowerowych	2014 - 2020
Termomodernizacja, remont i rozbudowa obiektów oświatowo-kulturowych.	2014 – 2020
Budowa basenów krytych i innych urządzeń rekreacyjnych	2014 - 2020
Dokończenie budowy i modernizacji dróg	2014 – 2020
Budowa przystani jachtowych na bazie starych portów	2014 - 2020
Budowa pomostu cumowniczego dla jednostek rybackich	2014 – 2020
Modernizacja i budowa infrastruktury plażowej	2014 - 2020
Utworzenie komunikacji morskiej pomiędzy Helem a Trójmiastem	2014 - 2020
Budowa i modernizacja parkingów	2014 - 2020
Budowa infrastruktury dla uprawiania sportów wodnych,	2014 - 2020

IX. Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy/powiatu/województwa

Wszystkie cele przedstawione w niniejszym opracowaniu, a wcześniej zdefiniowane są zbieżne z celami określonymi w Strategii Rozwoju Powiatu Puckiego oraz Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego.

Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Hel wpisuje się w realizację wizji regionu zawartą w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego w zakresie wyznaczonym celami strategicznymi regionu poprzez stworzenie infrastruktury sprzyjającej realizacji wyznaczonych kierunków rozwoju regionu: zwiększenie mobilności i przedsiębiorczości mieszkańców regionu, restrukturyzacja i unowocześnienie gospodarki, rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw, rozwój usług transportu i turystyki, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu, przeciwdziałanie marginalizacji obszarów peryferyjnych, rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej, tworzenie bezpiecznych i atrakcyjnych warunków życia, poprawa ekologicznych warunków życia, promocja zdrowia i rozwój kultury fizycznej, zwiększenie roli i znaczenia województwa pomorskiego w regionie Morza Bałtyckiego.

Dokumenty te wskazują zasadnicze obszary problemowe rozwoju gospodarczego, a w ich ramach cele strategiczne, programy operacyjne i najważniejsze zadania. Efektem końcowym stworzonych dokumentów było zidentyfikowanie kilkunastu wysoce skonkretyzowanych programów przedsięwzięć rozwojowych, wśród których znalazły się:

1. Rozwój turystyki - doprowadzenie do przedłużenia sezonu między innymi poprzez urozmaicenie i poszerzenie oferty turystycznej oraz poprawę jakości usług: przygotowanie podstaw do wydłużenia sezonu i wzbogacenia oferty turystycznej poprzez popularyzację konkretnych rozwiązań, doprowadzenie do realizacji wybranych pomysłów wydłużenia sezonu i upowszechnienie ich wyników, organizacja i rozwój infrastruktury turystycznej w Regionie.
2. Organizacja kompleksowej promocji subregionu wraz z zapewnieniem profesjonalnej informacji dla turystów: opracowanie kompleksowej oferty promocyjnej, doprowadzenie do integracji sieci punktów informacji turystycznej, prowadzących usługi w zakresie udzielania informacji na temat atrakcji i walorów turystycznych
3. Wspieranie przedsiębiorczości - zapewnienie dostępu do finansowania, usług doradczych i informacji w celu wspierania procesów inwestycyjnych, tworzenia nowych miejsc pracy (w tym na terenach wiejskich) oraz wzrostu konkurencyjności gospodarki subregionu.
4. Wypromowanie Regionu jako miejsca przyjaznego i atrakcyjnego dla miejscowych i zewnętrznych inwestorów, których działania gospodarcze przyczyniać się będą do rozwoju sfery gospodarczej i społecznej
5. Rozwój infrastruktury technicznej jako podstawa rozwoju sfery gospodarczej i społecznej. Realizowanie działania w dziedzinie infrastruktury w celu stwarzania warunków dla rozwoju sfery gospodarczej, w tym turystyki morskiej oraz podnoszenia jakości życia mieszkańców.

Niniejsze opracowanie jest również zgodne ze Strategią Rozwoju Kraju 2007 - 2013.

Dokument ten jest strategicznym, średniookresowym dokumentem planistycznym, który scala na poziomie krajowym horyzontalne, sektorowe i regionalne działania interwencyjne państwa;

- wskazuje kierunki rozwoju gospodarczego Polski, mające zapewnić warunki sprzyjające długotrwałemu wzrostowi gospodarczemu i podniesieniu poziomu życia mieszkańców;

- służył jako podstawa negocjowania przez Polskę Podstaw Wsparcia Wspólnoty (Community Support Framework), dokumentu określającego kierunki i wysokości wsparcia ze strony funduszy strukturalnych na realizację zamierzeń rozwojowych.

Celem strategicznym Strategii Rozwoju Kraju 2007 - 2013 jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

Realizacja celu strategicznego odbywać się będzie poprzez osiąganie celów cząstkowych, zdefiniowanych w odpowiedzi na wyzwania globalnej konkurencji oraz na wnioski wynikające z analizy słabych i mocnych stron polskiej gospodarki:

- wspomaganie osiągnięcia i utrzymania w dłuższym okresie wysokiego wzrostu PKB,
- zwiększanie poziomu zatrudnienia i wykształcenia,
- włączenie Polski w europejskie sieci infrastruktury transportowej i informacyjnej,
- intensyfikacja procesu zwiększenia w strukturze gospodarki udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej,
- rozwój technologii społeczeństwa informacyjnego,
- wspomaganie udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych wszystkich regionów i grup społecznych w Polsce.

Realizacja celu strategicznego oraz celów cząstkowych Strategii Rozwoju Kraju prowadzić będzie do wzrostu gospodarczego i ogólnego poziomu życia mieszkańców, tworzenia nowych miejsc pracy, rozwoju społeczeństwa informacyjnego, konkurencyjności przedsiębiorstw i gospodarki.

Jednym z warunków realizacji wyznaczonego celu strategicznego Strategii Rozwoju Kraju 2007 - 2013 oraz celów cząstkowych jest koncentracja dostępnych środków finansowych na kilku podstawowych osiach rozwoju.

1. Wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw:

- modernizacja struktury gospodarki poprzez wsparcie rozwoju firm w sektorach nowych technologii oraz zwiększenie udziału usług rynkowych, w szczególności w sferze turystyki,
- tworzenie warunków dla wzrostu innowacyjności przedsiębiorstw, wsparcie instytucji otoczenia biznesu w tym inwestycji sfery naukowo – badawczej oraz wspomaganie procesów rozwojowych i restrukturyzacyjnych,
- restrukturyzacja wybranych sektorów przemysłu.

2. Rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia:

- poprawa zatrudnienia poprzez rozwój zasobów ludzkich,
- rozwój przedsiębiorczości,
- poprawa zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw i ich pracowników do warunków zmieniającego się rynku,
- wzmocnienie polityki równości szans na rynku pracy.

3. Tworzenie warunków dla zwiększania poziomu inwestycji, trwałego rozwoju i promowania spójności przestrzennej.

Infrastruktura transportowa i teleinformacyjna, poprzez podjęcie działań z zakresu:

- rozbudowy i modernizacji sieci transportowej dla podniesienia atrakcyjności regionów jako miejsca lokalizacji inwestycji,
- zwiększenia dostępu do sieci informatycznej i jakości obsługi w pierwszym rzędzie mieszkańcom małych miast i mieszkańców wsi,

- poprawę jakości lokalnych sieci dróg,
- zapewnienia dostępu wszystkich placówek publicznych, w tym w szczególności edukacyjnych (ale także w administracji, infrastruktury rynku pracy, zdrowia, itp.).

Ochrona Środowiska i zagospodarowanie przestrzenne, poprzez wsparcie inwestycyjne, ukierunkowane na:

- poprawę jakości wód powierzchniowych,
- poprawę jakości wody do picia i zwiększenie jej dostępności,
- poprawa jakości powietrza na obszarach o przekroczonych dopuszczalnych stężeniach zanieczyszczeń,
- racjonalna gospodarka odpadami.

4. Przekształcenia strukturalne w rybołówstwie, rozwój obszarów miejskich:

- rozwój i doskonalenie infrastruktury,
- rozwój i różnicowanie działalności gospodarczej w celu zapewnienia działalności wielokierunkowej i alternatywnego dochodu,
- poprawa przetwórstwa i marketingu produktów rybnych,

5. Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów:

- rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów,
- restrukturyzacja bazy ekonomicznej regionów i tworzenie warunków jej dywersyfikacji,
- rozwój zasobów ludzkich,
- wsparcie obszarów wymagających aktywizacji i zagrożonych marginalizacją,
- rozwój współpracy regionów.

Z analizy przytoczonych wyżej zapisów wynika, że wszystkie określone cele strategiczne, cele operacyjne i poszczególne zadania odpowiadają zapisom dotyczącym osiągania celów w Strategii Rozwoju Kraju 2007 - 2013.

Niniejszy Plan Rozwoju Lokalnego będzie realizował Strategię Rozwoju Kraju 2007 – 2013, za pomocą osiągania następujących celów:

- Promowanie zrównoważonego wykorzystania zasobów;
- Rozwój i promocja produktów turystycznych;
- Poprawa jakości życia poprzez zgodne ze zrównoważonym rozwojem zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej miasta;
- Poprawa umiejętności społecznych; zwiększenie wiedzy, kwalifikacji i umiejętności lokalnych społeczności; współpraca międzynarodowa;
- Społeczne programy kulturalne pomnażające i wzmocniające własną tożsamość oraz poprawę jakości życia.;
- Szkolenia, marketing i promocja, badania i dokumentacja w sferze wzmocnienia funkcji dziedzictwa kulturowego na poprawę jakości życia;
- Rozwój lokalnych produktów;
- Rozwój obszarów dla prowadzenia działalności gospodarczej oraz terenów pod mieszkalnictwo i osadnictwo.

X. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć planu rozwoju lokalnego

Poszczególne projekty wynikające z celów szczegółowych Planu Rozwoju Lokalnego będą monitorowane wskaźnikami rzeczowymi. Zastosowanie tej metody dostarczy na etapie wdrażania projektu takich danych, które umożliwią właściwą i miarodajną ocenę realizacji celów poszczególnych projektów.

Zastosowane wskaźniki można podzielić na trzy grupy:

- wskazujące na rzeczowe efekty
- wskazujące na rezultaty bezpośrednie
- wskazujące na oddziaływanie dalekosiężne

Szczegółowo dla poszczególnych grup projektów odpowiadających właściwym priorytetom przyjęto następujące wskaźniki:

WSKAŹNIKI DLA INWESTYCJI POLEGAJĄCYCH NA BUDOWIE DRÓG

RODZAJ WSKAŹNIKA	OPIS	JEDOSTKA MIARY
rzeczowe efekty	Długość nowobudowanych dróg	KM
	Liczba obiektów infrastruktury drogowej	SZT
	Liczba projektów poprawiających stan bezpieczeństwa ruchu	SZT
	Liczba wybudowanych miejsc postojowych	SZT
	Długość wybudowanych chodników	KM
	Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych	SZT
rezultaty bezpośrednie	Powierzchnia terenów zwiększających ofertę inwestycyjną w mieście	HA
	Średni czas przejazdu między dwoma punktami sieci	MIN
	Zmniejszenie emisji spalin do powietrza	PAR. CH. ORG
	Oszczędność kosztów przejazdu	PLN
oddziaływanie dalekosiężne	Liczba użytkowników dróg	SZT
	Liczba wypadków drogowych	SZT
	Liczba ofiar (zabici i ranni)	OSOBA
	Koszty wypadków drogowych	PLN
	Nakłady na bieżące utrzymanie dróg	PLN/KM

WSKAŹNIKI DLA INWESTYCJI POLEGAJĄCYCH NA REALIZOWANIU INWESTYCJI INFRASTRUKTURALNYCH W DZIEDZINIE OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO

RODZAJ WSKAŹNIKA	OPIS	JEDOSTKA MIARY
rzeczowe efekty	Liczba projektów wdrażających zbiórkę odpadów i recyklingu	SZT
	Liczba projektów wdrażania systemowej gospodarki odpadami	SZT
	Liczba zakupionych pojemników do selektywnej zbiórki odpadów	SZT
	Liczba projektów realizujących odbiór wód deszczowych	SZT
	Liczba projektów poprawiających jakość wody pitnej	SZT
	Liczba projektów odprowadzających do oczyszczalni ścieków bytowych	SZT
rezultaty bezpośrednie	Liczba gospodarstw domowych obsługiwanych przez wysypisko śmieci	SZT
	Powierzchnia terenów inwestycyjnych objęta działaniem wysypiska śmieci	HA
	Liczba gospodarstw domowych objętych programem zbiórki odpadów	SZT
	Ilość odpadów poddanych segregacji	T/DZIEŃ
	Liczba gospodarstw domowych obsługiwanych przez system kanalizacji sanitarnej	SZT
	Liczba podmiotów obsługiwanych przez system kanalizacji deszczowej	SZT
oddziaływanie dalekosiężne	Ilość odpadów odbieranych na wysypiskach	M ³ /MIESIĄC
	Ilość odpadów poddawanych segregacji	T/MIESIĄC
	Ilość odpadów poddawanych recyklingowi (w okresie 1 roku) – (t/miesiąc)	T/MIESIĄC
	Ilość odprowadzanych i oczyszczanych ścieków sanitarnych	M ³ /DZIEŃ
	Ilość odprowadzanych wód deszczowych	M ³ /DZIEŃ
	Jakość wody pitnej	PARAMETRY CHEM. I ORG.
	Jakość powietrza atmosferycznego	PARAMETRY CHEM. I ORG.

WSKAŹNIKI DLA INWESTYCJI POLEGAJĄCYCH NA BUDOWIE ŚCIEŻEK ROWEROWYCH

RODZAJ WSKAŹNIKA	OPIS	JEDOSTKA MIARY
rzeczowe efekty	Długość ścieżek rowerowych	KM
	Liczba obiektów infrastruktury drogowej	SZT
	Liczba projektów poprawiających stan bezpieczeństwa ruchu	SZT
	Liczba wybudowanych miejsc postojowych	SZT
	Długość wybudowanych chodników	KM
	Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych	SZT
rezultaty bezpośrednie	Liczba wypadków drogowych	SZT
	Liczba ofiar (ranni i zabici)	OSOBA
oddziaływanie dalekosiężne	Liczba użytkowników dróg	SZT
	Liczba wypadków drogowych	SZT
	Liczba ofiar (zabici i ranni)	OSOBA
	Koszty wypadków drogowych	PLN
	Nakłady na bieżące utrzymanie dróg	PLN/KM

WSKAŹNIKI DLA INWESTYCJI POLEGAJĄCYCH NA REALIZOWANIU INWESTYCJI INFRASTRUKTURALNYCH W OŚWIACIE

RODZAJ WSKAŹNIKA	OPIS	JEDOSTKA MIARY
rzeczowe efekty	Powierzchnia wybudowanych obiektów infrastruktury edukacyjnej	M ²
	Powierzchnia wybudowanych obiektów	M ²
rezultaty bezpośrednie	Liczba zorganizowanych projektów takich jak imprezy kulturalne, sportowe, rekreacyjne, itp.	SZT
	Liczba korzystających z obiektów oświatowych	OSOBY
	Liczba uczestników imprez sportowych	OSOBY
	Wzrost liczby mieszkańców korzystających z różnego rodzaju zajęć	OSOBY
	Wzrost liczby dzieci i młodzieży objętych programami profilaktycznymi	OSOBY
oddziaływanie dalekosiężne	Stworzone i utrzymane nowe miejsca pracy	SZT
	Powstanie pozalekcyjnych zajęć	GODZ/TYDZIEŃ

XI. Plan finansowy na lata 2007 – 2013

TABELA ZBIORCZA WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO MIASTA HEL - LISTA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH KONIECZNYCH NA LATA 2007 - 2013

Lp.	Nazwa inwestycji	Okres realizacji	Łączne nakłady inwestycyjne wartość kosztorysowa	Dotychczasowe nakłady	PLANOWANE WYDATKI W ZŁOTYCH									
					2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014		
					Środki z budżetu Miasta	Dofinansowanie	Środki z budżetu Miasta	Dofinansowanie	Środki z budżetu Miasta	Dofinansowanie	Środki z budżetu Miasta	Dofinansowanie	Środki z budżetu Miasta	Dofinansowanie
1.														
2.														
3.														
4.														
5.														
6.														
7.														
8.														

XII. Wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego

Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Hel będzie wdrażany zgodnie z harmonogramem rzeczowo – finansowym inwestycji w nim wpisanych. Ponadto, realizacja zadań inwestycyjnych będzie opierała się o sporządzoną analizę finansową i projekcję przyszłych budżetów Miasta Hel.

Zasady wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Hel oparte zostały na regulacjach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz na unormowaniach dotyczących dostępnych krajowych środków pomocowych, a także krajowych regulacjach odnoszących się do finansów publicznych.

Osobą odpowiedzialną za koordynację prac nad wdrażaniem planu, informującym mieszkańców oraz wszystkich partnerów o najbliższych zamierzeniach rozwojowych i przyjmującym od nich wszelkie inicjatywy w tym zakresie jest Burmistrz Miasta Hel.

Burmistrz Miasta będzie także pełnił rolę inicjatora współpracy między mieszkańcami miasta, sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi, a także wszystkimi pozostałymi podmiotami zaangażowanymi w realizację planu.

Burmistrz Miasta do realizacji zadań związanych z wdrażaniem Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Hel może powołać pełnomocnika.

XIII. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

XIII.1. System monitorowania planu rozwoju lokalnego

Monitorowanie jest procesem, który ma na celu analizowanie stanu zaawansowania projektu i jego zgodności z postawionymi założeniami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione. Jest nią także modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby efektywnie kojarzyć je z innymi przedsięwzięciami realizowanymi na obszarze Miasta Hel.

Organami Miasta odpowiedzialnymi za monitorowanie i ocenę realizacji planu są:

- a. Rada Miejska
- b. Burmistrz Miasta

Właściwa ds. finansów Komisja Rady Miejskiej w Helu posiada następujące uprawnienia:

- opiniowanie Planu Rozwoju Lokalnego
- monitorowanie realizacji planu
- składanie propozycji zmian w planie
- opiniowanie okresowych ocen realizacji planu
- współpraca z Zespołem ds. Rozwoju Lokalnego
- konsultacje z partnerami społeczno – gospodarczymi regionu.

Komisja składa się z wyznaczonych przez Radę Miejską radnych.

W posiedzeniach Komisji udział mogą brać przedstawiciele Burmistrza Miasta, zainteresowanych urzędów oraz niezależni eksperci.

Monitorowanie realizacji planu odbywać się będzie na podstawie sprawozdań budżetowych i finansowych jednostek organizacyjnych miasta oraz innych dokumentów przedkładanych Komisji na jej żądanie.

XIII.2. Sposoby oceny planu rozwoju lokalnego

Ocena realizacji planu

- pod względem finansowym odbywać się będzie na podstawie sprawozdań kwartalnych, półrocznych i rocznych z wykonania planu wydatków;
- pod względem merytorycznym na podstawie sprawozdań dyrektorów jednostek.

Ocena planu rozwoju lokalnego dokonywana będzie każdorazowo na zakończenie roku budżetowego.

XIII.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Współpraca pomiędzy miastem a organizacjami pozarządowymi przy realizacji założeń Planu Rozwoju Lokalnego odbywać się może na podstawie corocznie aktualizowanego „Programu współpracy Miasta Hel z organizacjami pozarządowymi, Kościołem w celach:

- inicjowania, przygotowania i realizacji przedsięwzięć służących rozwojowi i współpracy samorządów,
- programowania i realizacji polityki ekorozwoju,
- tworzenia warunków do rozwoju turystyki w szczególności poprzez polepszanie i rozwój infrastruktury turystycznej, promocję turystyki, pozyskiwanie inwestorów, monitoring ruchu turystycznego,
- informowania społeczności lokalnych o idei integracji europejskiej oraz o strukturze i funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- koordynowania i wspierania współpracy przygranicznej w regionie,
- pozyskiwania i wykorzystywania środków pomocowych Unii Europejskiej oraz innych krajowych i międzynarodowych instytucji finansowych,
- inspirowania i podejmowania wspólnych inicjatyw służących społeczno-gospodarczemu rozwojowi miasta,
- realizacji innych przedsięwzięć promujących ideę samorządności i integracji europejskiej,

Współpraca pomiędzy miastem a sektorem publicznym i prywatnym oraz organizacjami pozarządowymi w celu realizacji planu odbywać się będzie:

- poprzez inicjowanie okresowych spotkań Burmistrza Miasta z przedstawicielami organizacji przedsiębiorców i innych organizacji mających wpływ na rozwój miasta;
- poprzez przepływ informacji z sesji Rady Miejskiej.

XIII.4. Public relations Planu Rozwoju Lokalnego

Public Relations planu rozwoju lokalnego odbywać się poprzez:

- c. Strony internetowe miasta – zamieszczenie planu oraz jego aktualizacja;
- d. Współpracę z prasą lokalną i regionalną;
- e. Działania informacyjno – promocyjne Urzędu Miejskiego;
- f. Współpracę z redakcjami lokalnych mediów – przekazywanie za ich pośrednictwem ważnych informacji dotyczących bieżącego funkcjonowania samorządu i jednostek miasta, w tym realizację zadań inwestycyjnych i remontowych;
- g. Prowadzenie własnej działalności wydawniczo - promocyjnej w formie różnego rodzaju wydawnictw książkowych dotyczących miasta, w tym realizacji zadań inwestycyjnych i remontowych.
- h. Wizualizacja – standardowe oznaczanie obiektów, wydawnictw i wystrojów upowszechniające wiedzę o efektach planu.